

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA
JONAVOS „NERIES“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS VEIKLOS
TEMINIO IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2021-05-04 Nr. A - 14

Vilnius

ĮVADAS

Vizito laikas – 2022 m. balandžio 4–7 d.

Išorinio vertinimo tikslas – įvertinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumą mokykloje. Vykdam teminį išorinį vertinimą vadovaujamosi įtraukties visiems samprata, kuri Europoje ir kitose pasaulio šalyse laikoma pažangia, tvaria ir yra siejama su sėkmingu visų mokinių dalyvavimu bendrame ugdymo procese. Įtraukties visiems samprata grindžiama požiūriu, kad visi mokiniai yra skirtingi, todėl ugdymo procesas mokykloje modeliuojamas kuriant lanksčią mokymosi aplinką, kurioje dalyvauti gali visi skirtingų galimybių ir poreikių mokiniai, mokykloje yra žinoma, su kokiais barjeriais gali susidurti kiekvienos klasės mokiniai, kaip kelti lanksčius, kiekvienam mokiniui prieinamus tikslus, kokių skirtingų veiklos / mokymosi metodų ir priemonių jiems pasiūlyti.

Vertintojų komanda vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. V-1254 „Dėl mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos teminio išorinio vertinimo, organizuojamo 2021–2022 metais, temos, klausimų ir vertinimo rodiklių nustatymo“ patvirtintais analizuojamos temos – įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas, – vertinimo rodikliais ir nustatytais klausimais.

Vertintojai stebėjo 43 veiklas (pamokas, specialiojo pedagogo pratybas) ir kitą įstaigos veiklą: vadovų ir personalo darbą, mokinių elgesį, santykius pertraukų metu, koridoriuose. Vizito metu vertintojai kalbėjosi su mokyklos darbuotojais, savivaldos institucijų atstovais, analizavo veiklos dokumentus, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (toliau – PUPP), nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (toliau – NMPP) ataskaitas, Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – NŠA), Švietimo valdymo informacinė sistemos (toliau – ŠVIS), Savininko (steigėjo) pateiktą informaciją (toliau – SPI), interneto svetainėje talpinamą informaciją, Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – NŠA) atliktą Jonavos „Neries“ pagrindinės mokyklos mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimą (toliau – NŠA tyrimas).

Vertindami veiklą mokykloje, išorės vertintojai dažniausiai vartojo aprašomuosius kokybės epitetus:

- gera, veikla viršija vidurkį, tinkama, paveiki, potenciali, lanksti (**3 lygis**); taip įvertintą mokyklos patirtį verta skleisti įstaigoje;
- patenkinama, vidutiniška, nebloga, nesisteminga, neišskirtinė (**2 lygis**); t. y. mokykloje yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti;

Ataskaitoje pateiktos išvados, rekomendacijos yra priimtose bendru vertintojų komandos sutarimu, atsižvelgiant į teminio vertinimo metu surinktus bei prieš vertinimą išnagrinėtus Jonavos „Neries“ pagrindinės mokyklos veiklos duomenis.

Vertintojų komanda dėkoja Jonavos „Neries“ pagrindinės mokyklos bendruomenei už dalykišką ir konstruktyvų bendradarbiavimą.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Įvyko trys mokyklos reorganizacijos: 2002 m. atkeltos darželio-mokyklos klasės, 2008 m. prijungtas tautinių mažumų skyrius, 2018 m. specialiojo ugdymosi skyrius, esantis atskirose patalpose. Mokykla yra senojoje Jonavos miesto dalyje, todėl aptarnaujamoje teritorijoje mokyklinio amžiaus mokinių nėra daug. Toje pačioje gatvėje įsikūrusi Jonavos „Panerio“ pradinė mokykla. Kiekvienais mokslo metais abiejose mokyklose bendrai komplektuojamos keturios 1 klasės (3 „Panerio“ pradinėje, 1 „Neries“ pagrindinėje mokykloje). SPI teigiama, kad „*Pastaruosius porą metų mokykla sukomplektuoja po dvi 5 klases, anksčiau būdavo ir trys 5 klasės (į jas ateina mokyti vaikai iš pradinių mokyklų, atvyksta iš kaimiškų seniūnijų)*“. 2021–2022 m. m. 1–4 (4 klasių komplektai) ir 5–8 klasėse (10 klasių komplektų) mokosi per 380 įvairių poreikių ir gebėjimų mokinių. 60–65 proc. mokinių, baigę 8 klasę, mokymąsi tęsia miesto gimnazijose, *9–10 kl. (I–II) lieka mokyti „patenkinamo pasiekimų lygio mokiniai, menkai motyvuoti, tingintys mokyti“* (mokyklos pirminė informacija (toliau – MPI).

Mokykloje mokosi 71 mokinys, turintis specialiųjų ugdymo(si) poreikių (toliau – SUP) (29 mokiniai specialiojo ugdymo skyriuje ir 42 mokiniai mokykloje), tačiau didelės mokyklos erdvės nėra pritaikytos judėjimo ir kitą negalią turinčių mokinių ugdymui(si). Specialiojo ugdymosi skyriaus mokiniai gali naudotis tik pirmojo aukšto fojė. Jonavos „Neries“ pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyriuje mokosi 7(6)–16–21 metų mokiniai dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, turintys didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių pagal individualizuotas pradinio, pagrindinio ugdymo ir socialinių įgūdžių ugdymosi programas. Šio skyriaus visos erdvės tinkamai planuojamos ir panaudojamos mokinių ugdymo(si) ir kitiems poreikiams. Mokykloje paruoštos patalpos sensoriniam kambariui įrengti. Specialiojo ugdymosi skyriaus patalpos tinkamai pritaikytos įvairių poreikių ir negalią turinčių mokinių ugdymui(si).

Mokykla nerenovuota, stadionas itin prastos būklės. „Neries“ pagrindinė mokykla naudojasi šalia esančios Senamiesčio gimnazijos stadionu. Mokyklos erdvės (fojė, koridoriai, biblioteka, kiemas) tinkamai pritaikytos pasyviai ir aktyviai poilsiui. Finansiniai ištekliai pritraukiami tikslingai dalyvaujant įvairiuose Lietuvos ir tarptautiniuose projektuose (2021 m. įgyvendinti 9 tarptautiniai, 2020 m. 14 projektų (Lietuvoje 2021 m. – 18, 2021 m. 17 – projektų).

Mokyklai aktualu stiprinti pedagogų ir mokinių skaitmeninį raštingumą, gebėjimą valdyti informacines technologijas, tačiau mokykloje nėra informacinių technologijų (toliau – IT) specialisto, atsakingo už kompiuterių ir jų tinklo priežiūrą. Jonavos mieste visas mokyklas aptarnauja du IT specialistai, kurių paslaugas reikia užsisakyti prieš kelias dienas.

Vertinimo savaitę ugdymas mokykloje vyko kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu. Motyvuota tuo, kad *būtų išvengta stresinių situacijų mokytojams*, kai kolegos kompiuteris ar multimedija neveikia.

Vertinimo savaitę dėl mokytojų ligos nestebėtos dviejų technologijų mokytojų pamokos. Geografijos mokytojos pamokos buvo vaduojamos (mokytoja išėjusi nėštumo ir gimdymo atostogų). Kai mokytojas turi laikiną nedarbingumo pažymą, pagal mokykloje priimtą susitarimą, jį vaduoja pagalbos mokiniui specialistai ar kiti tuo metu pamokų neturintys dalyko mokytojai.

Vertinimo savaitę mokykloje mokėsi 2014 m. ir 2022 m. iš Ukrainos atvykę įvairaus amžiaus ir poreikių mokinių. Vertinimo metu su vieno mokinio mama buvo derinamas įdarbinimas kaip mokytojo padėjėjo specialiojo ugdymo skyriuje.

Mokyklos direktorei 2022 metams suformuluotos penkios metinės užduotys, iš kurių pirmoji *„Stebėti ir analizuoti mokyklos mokinių asmeninės pažangos fiksavimo sistemingumą, mažinant mokinių pasiekimų atotrūkį ir siekiant ugdymo kokybės pokyčio“* tiesiogiai susijusi su kiekvieno mokinio ugdymo(si) rezultatais, orientuota į įtraukios kultūros kūrimą. Mokyklos vadovės veikla vertinama *labai gerai*, tačiau, norint pokyčio ir poveikio stebint ir analizuojant visų mokinių asmeninę pažangą, atkreiptinas dėmesys į siektiną / laukiamą rezultatą, pvz., *„Atliktas personalo auditas ir*

nustatyti profesinio tobulėjimo reikalavimai SELFI sistemoje 2022 m. vasario mėn.“, „Mokytojai dalyvauja mokymuose skaitmeninės kompetencijos ugdymui. Metodinės naujienas pristato kolegoms metodinių dienų metu – 2022 m.“ Numatomi veiklos rezultatų vertinimo rodikliai turėtų padėti pasimatuoti, juo labiau kad 2020–2021 m. m. 13 proc. mokyklos mokinių mokėsi nepatenkinamai (1–3 balai) ir lyginant su 2019–2020 m. m. pabaiga nepatenkinamai besimokančiųjų mokinių skaičius padidėjo 5,1 proc. Vadovų lygmeniu rekomenduojama planuoti pamatuojamus siektinus rezultatus ir vertinti atliktų užduočių poveikį, siekiant kiekvieno mokinio pažangos ir aukštesnių (pagal galias ir galimybes) mokinių pasiekimų.

II. ĮTRAUKIOJO UGDYMO ĮGYVENDINIMO KRYPTINGUMAS MOKYKLOSE: STIPRIEJI IR TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Optimalus išteklių paskirstymas, tenkinant visų mokinių poreikius (1.1.5. – 3).
2. Kolegialus mokymasis, siekiant mokinių įvairovės pažinimo (1.4.2. – 3).
3. Mokyklos atvirumas link įtraukties visiems (1.6.1. – 3 lygis).
4. Reiklumas sau, užtikrinant visų mokinių įtrauktį (1.8.1. – 3).
5. Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą (2.1.5. – 3 lygis).

TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Planų dermė, siekiant kiekvieno mokinio ūgties (1.1.4. – 2).
2. Ugdymo(si) tikslų, orientuotų į asmeninę kiekvieno mokinio ūgtį, kėlimas ir reflektavimas pamokoje (2.1.1. – 2 lygis).
3. Kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimas pamokoje (2.3.3. – 2 lygis).

III. ĮSIVERTINIMO VEIKSMINGUMO MOKYKLOS PAŽANGAI ĮVERTINIMAS

Jonavos „Neries“ pagrindinė mokykla veiklos kokybę įsivertina vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 03 29 įsakymu Nr. V-267 patvirtinta Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika. Pokalbyje įsivertinimo grupės nariai teigė, kad įsivertinimo procesas prisideda prie įstaigos tobulėjimo ir pažangos: apklausų metu ir *kitais būdais* surinkti duomenys tampa išvadų pagrindu – naudojami rengiant strateginį, metinį veiklos planus ir tobulinant kasdienę veiklą. Veiklos įsivertinimą organizuoja direktorės įsakymu sudaryta darbo grupė (daugiau kaip ketveri metai nesikeičia), tačiau į procesą įtraukiami ir kiti bendruomenės nariai (mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, mokiniai dalyvauja anketinėse apklausose, diskusijose ir pan.). Mokinių tėvai (globėjai) (toliau – tėvai) įtraukiami į procesą, kai pildoma NŠA pateikiama mokyklos pažangos anketa. Pokalbio metu nebuvo įvardinta, kad kitas mokyklos personalas dalyvautų įsivertinimo procese. Mokyklos tinklalapyje skelbiama mokyklos įsivertinimo ir pažangos anketa.

Duomenims rinkti taikomi pokalbių ir anketinės apklausos metodai („IQES online Lietuva“ platforma keičiama į GOOGLE apklausos). Be to, analizuojami mokyklos dokumentai, mokinių pasiekimų duomenys. Vadovaujantis duomenų analizės rezultatais priimami lankstūs sprendimai dėl veiklos tobulinimo: kai kada sprendimus koreguoja nacionalinio lygmens aktualijos (pvz., pasiruošimas ugdymo turinio atnaujinimui) ar dalyvavimas projektuose, pvz., „Lyderių laikas 3“ (toliau – LL3), „Skaitmeninio ugdymo turinio pritaikymas ugdymo procese“.

Analizuojant mokyklos pateiktus dokumentus nustatyta, kad 2019 m. pasirinktas veiklos kokybės tyrimo rodiklio 2.3.1. *Mokymasis* raktinis žodis *Savivaldumas mokantis*; 2020 m. tas pats rodiklis, o raktinis žodis *Mokymosi konstruktyvumas*. 2020 m. atliktas platus įsivertinimas ir 2021

m. pasirinkta veiklos kokybės tyrimo rodiklio 1.2.1. *Mokinio pasiekimai ir pažanga* raktinis žodis *Pažangos pastovumas*. Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo grupė kiekvienais metais pateikia „veiklos aprašą“, kuriame tyrimo aprašymas ir išvados, pvz., 2021 m. raktinio žodžio *Pažangos pastovumas* išvados: „97 proc. mokytojų teigia, kad kiekvieno mokinio dalyko gebėjimų pažanga yra pastebima ir įvertinama. 88 proc. mokinių jaučia atsakomybę už savo mokymąsi, tačiau tik 66 proc. mokinių yra patenkinti savo mokymosi rezultatais. 96 proc. mokinių teigia, kad supranta savo teises ir pareigas“. Veiklos aprašyme nepateikiamos rekomendacijos, ką ir kaip būtų galima tobulinti pagal raktinį žodį. Apklausų procentinės išraiškos labai aukštos (dauguma 4 lygio). Analizuojant 2021 ir 2022 m. mokyklos metinio plano uždavinius ir priemones matyti, kad uždavinys „Gerinti pamokos vadybą ugdant mokinių mokymosi mokytis kompetenciją“ (toks pat buvo ir 2021 m.) neturi jokių sąsajų su veiklos kokybės įsivertinimo metu gautomis išvadomis. Iš pateiktų pavyzdžių darytina išvada, kad mokyklos įsivertinimo grupė turi kritiškai įvertinti gautus rezultatus, juos pasitikslinti kitais duomenų rinkimo metodais ir teikti aiškias, pamatuojamas rekomendacijas. Tikslinga rinktis giluminiam įvertinimui ir respondentus, jų imtį, pvz., pažanga per pastaruosius metus buvo dinamiška, (t. y. tuos, kurie daro pastebimą pažangą arba nedaro pažangos), atsižvelgiant į šių mokinių lankomumą, mokymosi motyvaciją, išitraukimą į mokymąsi ir pan., nustatyti pažangos nepastovumo priežastis.

IV. VERTINAMŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. Vertinimo sritis: LYDERYSTĖ IR VADYBA

Vertinimo lygis: 2

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, <i>apibendrinimas</i>
1.1. Perspektyva ir bendruomenės susitarimai, 2 lygis	<p>Perspektyva ir bendruomenės susitarimai, įgyvendinant įtraukijį ugdymą, vidutiniški, išskyrus „Vizijos bendrumas“ ir „Optimalus išteklių paskirstymas“, kurie vertinami gerai.</p> <p>Vizijos bendrumas tinkamas.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mokyklos 2021–2024 metų strateginiame plane pateikiama mokyklos vizija šiuolaikiška ir vienijanti: „<i>Saugi, atvira, besimokanti ir demokratiška pagrindinė mokykla, kurioje gera mokytis ir augti įvairių gebėjimų mokiniams</i>“ (tiesioginė sąsaja su Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ vizija: „<i>Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti</i>“). Mokyklos vizija, misija ir strateginis tikslas tinkamai deklaruoja visų mokinių įtraukties siekį. Strateginį planą rengė direktorės įsakymu sudaryta darbo grupė, siūlymus galėjo teikti visa mokyklos bendruomenė. Mokyklos strateginis planas parengtas vadovaujantis aktualiais nacionaliniais dokumentais, tačiau nenurodoma, kad atsižvelgiama į Jonavos strateginės plėtros planą iki 2027 metų, todėl neaišku, kiek mokyklos perspektyvos planavimas atliepia Jonavos miesto švietimo strategiją. Rengiant metinį mokyklos veiklos planą, atliepami strateginiame plane numatyti tikslai, dar kartą įvardijama mokyklos vizija, misija, mokykla reflektuoja praėjusių metų pažangą ir sėkmes, tačiau formuluojami metų uždaviniai tik iš dalies atliepia mokyklos viziją. Mokyklos vizija daugumai bendruomenės narių žinoma ir suprantama. Iš pokalbių su mokyklos vadovais, Vaiko gerovės komisijos nariais (toliau – VGK), mokytojais, darytina išvada, kad mokyklos bendruomenė supranta savo padėtį ir galimybes Jonavos miesto kontekste ir nusimatę tinkamą viziją bei veiklos kryptį. <p>Veiklos kryptingumas ir sprendimų pagrįstumas neišskirtinis.</p> <ul style="list-style-type: none"> Vizija ir strateginiai tikslai orientuoti į „<i>mokykla visiems</i>“, tačiau ši nuostata planavimo dokumentuose atskleidžiama tik iš dalies: nėra

aiškių algoritmų dėl mokymosi pagalbos teikimo, gabių mokinių ugdymo. Iš pokalbių su Mokinių tarybos nariais paaiškėjo, kad ne visiems mokiniams patogus konsultacijų laikas, todėl darytina išvada, kad „mokykla visiems“ nuostata mokykloje įgyvendinama nesistemiškai.

- Mokykla rengia visus pagrindinius planavimo dokumentus. Šie planai nesistemiškai dera, tačiau yra neišsamūs, abstraktūs, informacijos ir bendruomenės susitarimų reikia ieškoti papildomuose dokumentuose, kurie dažnai klaidina:

- pradinio ugdymo programos 2021–2022 m. m. ugdymo plano 24 p. nurodyta, kad „Pradinių klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą reglamentuoja Mokyklos „Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašas“ (patvirtintas 2021 08 31 įsakymu Nr. V-133), o pagrindinio ugdymo programos 2021–2022 m. m. ugdymo plano 19.1 p. „Mokinių pasiekimai ir pažanga ugdymo procese vertinami vadovaujantis mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2015 08 28 įsakymu Nr. V-127 (redakcija 2016 m. rugsėjo 7 d. įsakymas Nr. V-191; 2017 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-158). Taip pat ši tvarka pridedama prie ugdymo plano kaip priedas;

- mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašo 21 p. nurodo, kad „Mokinių pasirenkamųjų dalykų ir dalykų modulių, pilietiškumo pagrindų, ekonomikos, dailės, muzikos, technologijų, fizinio ugdymo pasiekimų ir pažangos vertinimą reglamentuoja ugdymo planas“, vadinasi, reikia grįžti į ugdymo planą, nors ši tvarka kartu ir ugdymo plano priedas Nr. 3;

- mokyklos pagrindinio ugdymo plano 2021–2022 m. m. 19.3 papunktyje numatyta, kad „rezultatas fiksuojamas įrašais „įskaityta“, „neįskaityta“ – etikos, tikybos, žmogaus saugos, pilietiškumo pagrindų, muzikos, ekonomikos, technologijų pamokose“, tačiau pvz., 6 klasės muzikos ilgalaikiame plane nurodyta, kad *mokiniai vertinami pažymiu*; dalis mokytojų, sudarydami ilgalaikius planus, nurodo, kad vertindami mokinius vadovaujasi 2004 m. vasario 25 d. mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata;

- 2021–2022 m. m. pradinio ir pagrindinio ugdymo planai skirtingų struktūrų, sudedamųjų dalių, skyrių, su pavienėmis gramatinėmis klaidomis, nebevertinamomis sąvokomis. Pradinio ugdymo plane nurodytas tikslas, uždaviniai. Vienas jų – „plėtoti gabių mokinių ugdymą“, tačiau plane nėra apibrėžta, kaip šį uždavinį planuojama įgyvendinti. Pagrindinio ugdymo planas neturi įvardyto tikslo ir uždavinių;

- pradinio ugdymo plane, detalizuojant mokyklos įgyvendinamas prevencines programas, nurodyta, kad 2 kl. mokiniams įgyvendinama socialinių emocijų įgūdžių ir smurto prevencijos programa „Antras žingsnis“, tačiau stebint mokyklos veiklas ir kalbant su mokytojais paaiškėjo, kad ši programa įgyvendinama 3 kl. mokiniams.

- Mokyklos strateginio plano ir metinio veiklos plano tikslai ir uždaviniai nesistemiški, atskirais atvejais mokyklos metiniame veiklos plane numatytos priemonės, kurios nėra nukreiptos į iškelto tikslo įgyvendinimą, kurių privalomas vykdymas numatytas teisės aktuose, atsakingų darbuotojų pareigybių aprašymuose. Strateginio planavimo dokumentuose nėra numatyti laukiami / siekiami rezultatai, kurie sudarytų sąlygas pasimatuoti tikslo ir / ar uždavinio įgyvendinimą / poveikį, pvz., priemonė „1.1. Puoselėti mokyklos vertybes, kultūrinį,

tautinį tapatumą, ugdyti pilietiškumą, sveiką gyvenseną pamokų, neformaliojo švietimo užsiėmimų metu“, veikla „Rengti tradicinius mokyklos bendruomenės renginius, projektus. Surengti 25 metų mokyklos veiklos šventę“. Nurodytas laikotarpis (2021–2024 m.), lėšos ir vykdytojai, laukiamas rezultatas pateikiamas po išvardintų šešių priemonių, todėl neaišku, kuriai priemonei iš trijų laukiamų rezultatų yra priskirtas. Tikėtina, kad anksčiau nurodytos priemonės siekiamas rezultatas „Per 30 proc. tėvų aktyviai dalyvauja mokyklos vykdomuose projektuose, programose, renginiuose“. Mokykla strateginių ir metinių planų neteikia mokyklos tinklalapyje, nors dokumentuose teigiama, kad „pristato mokyklos strateginį planą mokytojų tarybai, mokyklos tarybai, skelbia prioritetus ir uždavinius mokyklos interneto puslapyje“. Planuojant pamatuojamus siektinus rezultatus ir vertinant poveikį, tikėtina gerėtų ir kiekvieno mokinio pasiekimai ir pažanga.

- Visi mokytojai rengia ilgalaikius planus, juos, Metodinės tarybos ir atskirų mokytojų teigimu, koreguoja pagal poreikį, išanalizavus mokytojų ilgalaikius planus, darytina išvada, kad mokykloje nėra susitarta dėl bendros ilgalaikio plano formos ir jos struktūros. Analizuojant ilgalaikius planus pastebėta, kad juose retai pateikiama klasės charakteristika, dažnai nesuplanuotas bendrųjų kompetencijų ugdymas, kas leidžia abejoti, ar ugdymo turinys pritaikytas konkrečios klasės kontekstui, kiekvienam mokiniui pažinti.

- Mokykla kasmet atlieka veiklos kokybės įsivertinimą, NŠA teikė Įsivertinimo ir pažangos ataskaitas. Dažniausiai taikomas duomenų rinkimo būdas – anketinė apklausa. Gauti rezultatai pristatomi mokyklos bendruomenei, tačiau įsivertinimo duomenys tik iš dalies panaudojami veiklai tobulinti. Mokykla formaliai laikosi įsivertinimo vykdymo procedūrų: įsivertinimo grupė sudaroma direktorės įsakymu, apie pasirinktus įsivertinti rodiklius informuojama bendruomenė, sudaromas įsivertinimo planas, rezultatai pristatomi. Pastebėta, kad organizuojant ir vykdant įsivertinimą, mokykla neišnaudoja bendruomenės telkimo galimybių – mokiniai, tėvai plačiajame įsivertinime nedalyvauja. Atskirose metodinėse grupėse reflektuota dėl mokyklos problemų (sėkmių) priežasčių ir pasekmių ryšio, tačiau bendro sutarimo nepriimta. Mokyklos metinio plano tikslai ir uždaviniai vidutiniškai koreliuoja su įsivertinimo išvadomis (detaliau III skyriuje), todėl darytina prielaida, kad mokyklos bendruomenė tik iš dalies supranta įsivertinimo naudą ir svarbą mokyklos ir kiekvieno mokinio pažangai. Planų dėrmė yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas, siekiant kryptingos įtraukiojo ugdymo raiškos.

Optimalus išteklių paskirstymas geras.

- Išorinio vertinimo metu mokykloje dirbo visi bazinį išsilavinimą turintys darbuotojai, tinkamos kvalifikacijos pedagogai, visi pagalbos mokiniui specialistai, 5 mokytojo padėjėjos (trys pareigybės, viena jų – įsteigta naujai (nuo 2022 01 01)).

- Iš pokalbių su mokyklos vadovais bei Mokyklos taryba, vertintojai konstatuoja, kad mokyklos vadovai supranta tikslingo išteklių naudojimo ir papildomų lėšų pritraukimo svarbą. Panaudojant spec. lėšas, gautas už mokyklos patalpų nuomą bei paramos lėšas, tikslingai gerinamos ugdymo(si) sąlygos visiems mokiniams: įrengtos vaizdo stebėjimo kameros, treniruoklių salė, konferencijų salė, nupirktos spintelės asmeniniams mokinių daiktams, kieme planuojama įrengti

	<p>patyriminį sodą, sodinti medžius, įrengti lysves daržovėms auginti, basų kojų taką.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugdymo(si) aplinkos, kaip stiprusis pamokos aspektas, fiksuotas 21,7 proc. stebėtų pamokų, kaip tobulintinas – 5,8 proc. (moda – 2). Vertinimo savaitę 93 proc. mokytojų pamokos medžiagai pateikti naudojo IT. Stebėtose pamokose tikslingai ir paveikiai ugdymo(si) priemonės naudotos 3 kl. anglų kalbos (interaktyvios užduotys), 4 kl. dailės ir technologijų pamokoje (gamtinės medžiagos), 5a, 6a kl. gamtos ir žmogaus pamokose (mokymui vizualizuoti naudoti maketai, muliažai, buities daiktai), 7b kl. istorijos, 8a kl. istorijos pamokose (interaktyvios užduotys), 10 kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokose (projektorius mokymo medžiagai pateikti), 10 kl. fizinio ugdymo pamokoje (turima sporto įranga ir inventorių). NŠA tyrime 52,4 proc. (N=42) mokytojų visiškai pritarė teiginiui „Mokytojai gali naudotis bet kuriame mokyklos kabinete esančiomis priemonėmis“. • 2021 m. mokyklos veiklos įgyvendinimo analizėje teigiama, kad 95 proc. mokytojų vedė pamokas kitose aplinkose. NŠA tyrime 62,8 proc. (N=43) mokytojų visiškai pritarė teiginiui „Mokykloje įprasta vesti pamokas bibliotekoje, gamtoje, muziejuje, įmonėse ir t. t.“, nors vertinimo metu fiksuotos tik pavienės pamokos, pvz., 9 kl. etikos pamokos metu mokiniai mokėsi mokyklos muziejuje, 3 kl. pasaulio pažinimo pamoka vyko Jonavos krašto muziejuje. • Įkurti Mokyklos ir Mineralų muziejai, sudaro sąlygas mokiniams plėsti mokymosi erdves ir ugdytis tiriamąsias kompetencijas. Mokykla turi sporto salę, naujai įrengtą treniruoklių salę, nupiešti žaidimai aktyviam judėjimui mokyklose erdvėse, todėl gali skirti dėmesį veikloms, skirtoms tinkamam mokinių fiziniam aktyvumui palaikyti, tačiau siekiant, kad mokykla galėtų tenkinti kuo įvairesnių mokinių ugdymosi poreikius, tikslinga turėti <i>veikiantį</i> stadioną. • Įrengtas ir, pagalbos mokiniui specialistų bei mokinių teigimu, aktyviai naudojamas „Savęs pažinimo“ kabinetas, Mokinių tarybos kambarys, Paramedikų kabinetas, mažoji salė, naudojami „Karštieji stendai“ atliepiant įvairių mokinių emocinius, kultūrinius ir bendravimo poreikius. Švietimo pagalbos specialistai turi atskiras darbo vietas, aprūpinti bazinėmis darbo priemonėmis. • Mokykla aktyviai planuoja vidinius mokyklos projektus ir siekia visų mokinių įtraukties. 2022 m. veiklos plane numatomi ugdomieji projektai „Upė“, „Atrasti Jonavą iš naujo“, „Skaitau“ ir t. t. Mokykla įsitraukia į integruotus mokyklos ir regioninius projektus, pvz., „Metų laikai“, „Ar skaudžio patirtys gali įkvėpti optimizmo?“ Šiems projektams įgyvendinti mokykla lanksčiai naudoja mokymo lėšas. Dalyvavimas įvairios krypties projektuose padeda pritraukti intelektinių ir / ar kitų resursų (žr. Mokyklos kontekstas), taip tobulinamos mokytojų profesinės kompetencijos, plečiamos ir turtinamos ugdymo(si) aplinkos. <p>Apibendrinant galima teigti, kad mokyklos vadovai, atsižvelgdami į turimas lėšas, paveikiai naudoja ir planuoja materialinius ir žmogiškuosius išteklius, siekia tenkinti įvairių mokinių poreikius ir tai yra vienas stipriųjų mokyklos veiklos aspektų, o planų dermė yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas, siekiant kryptingos įtraukiojo ugdymo raiškos.</p>
1.2. Lyderystė, 2 lygis	Lyderystė vidutiniška.

- Mokyklos vadovai inicijuoja strateginių dokumentų rengimą, buria darbo grupes, inicijuoja dalyvavimą ugdymo procesui tobulinti skirtuose projektuose. Pedagogai dalyvavo projekto LL3 komandoje. Mokytoja dalyvavo LL3 projekto stažuotėje Suomijoje ir Estijoje. Dvi mokytojos tobulino kvalifikaciją 7 dienų stažuotėse kitose respublikos mokyklose (Druskininkuose ir Panevėžyje). Vyko LL3 mokymai „Aš ir pokyčiai“, „Mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymas“, „Lyderis – mokymosi vedlys“. Paminėtina tai, kad pokalbių su Mokyklos taryba ir iniciatyviais tėvais mokyklos lyderiais buvo įvardinti klasių vadovai, laiku ir efektyviai teikiantys pagalbą, organizuojantys įvairių poreikių vaikams priimtinas išvykas ir renginius. NŠA tyrimo teiginiui „Mokyklos vadovai telkia mokyklos bendruomenę pokyčiams ugdymo srityje“ visiškai pritarė 33,3 proc. (N=24) 2–4 kl. ir 40,9 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų. 58,7 proc. (N=46) mokytojų visiškai pritarė teiginiui „Mokyklos vadovai telkia mokyklos bendruomenę ugdymo pokyčiams“ ir 54,5 proc. (N=44) mokytojų visiškai pritarė teiginiui „Mokytojai pasitiki mokyklos vadovais kaip partneriais ir patarėjais“.

- Pokalbyje su direktorės pavaduotojomis ugdymui fiksuota, kad mokyklos lyderiai yra mokytojai, kurie skleidžia gerą patirtį mokykloje ir už jos ribų: dalyvauja LL3 veiklose, kituose projektuose (pvz., „Aktyvi mokykla“), skaito pranešimus, organizuoja tradicinę gerosios patirties sklaidos konferenciją „Mano sėkminga veikla“, dalyvauja V GK veikloje, mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo ir kitų grupių veikloje, yra renkami į Metodinę bei Mokyklos tarybas. Nebuvo įvardinta, dėl kokių – asmeninių ir / ar dalykinių – stiprybių iniciatyvūs mokytojai įgyja bendruomenės pasitikėjimą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad atskiros mokytojų iniciatyvos, atsiradusios įvairių projektų metu, bandomos įgyvendinti ugdymo procese, tačiau projektams pasibaigus, jos nyksta (Paramedikų veikla, *Namų darbų klubas*), todėl darytina išvada, kad verta sustiprinti iniciatyvių mokytojų palaikymą.

- Mokykloje, vadovų teigimu, kuriama pasidalytajai lyderystei palanki kultūra, vyrauja bendras pedagoginių darbuotojų požiūris dėl įtraukiojo ugdymo svarbos, tačiau analizuojant mokyklos dokumentus, pokalbiuose su vertintojais fiksuota įtraukiojo ugdymo kultūrai ne visai priimtina mokyklos bendruomenės nuostata kai kurių mokinių atžvilgiu, pvz., pamokos kortelėje teigiama, kad „*klasėje yra mokinių, turinčių elgesio, pamokų lankomumo problemų ir neturinčių motyvacijos*“, „*klasėje 3 mokiniai menkai motyvuoti*“, „*įtakos turėjo nesąžiningumas nuotolinio mokymo metu, kai dalis mokinių naudojosi vyresnių šeimos narių, tėvų pagalba*“ (7 priedas); „*dažnai susiduriama su neadekvačiu mokinių vertinimu buvusiose mokyklose*“ (MPI).

- NŠA tyrimo teiginiui „Mokyklos vadovai palaiko pedagogų profesinę refleksiją ir tobulėjimą“ visiškai pritarė 68,9 proc. mokytojų, Nors vadovai skatina profesinį įsivertinimą ir refleksiją, mokytojai savo veiklą įsivertina daugiau formaliai (žr. 1.8.). Tik 14,5 proc. 5–8 kl. mokinių visiškai pritarė teiginiui „Mokyklos vadovai man yra autoritetas“. Tikėtina, kad diskusijų kultūra su mokiniais yra per mažai plėtojama ir stiprinama, vyrauja informacijos perdavimo būdas.

Apibendrinant galima teigti, kad mokyklos vadovai imasi tiesioginių veiksmų strategijai įgyvendinti, kasdieniu elgesiu neblogai demonstruoja sutartas mokyklos vertybes ir socialinius emocinius gebėjimus, bet įtraukiajai lyderystei daro vidutinišką poveikį.

<p>1.3. Mokyklos savivalda, 2 lygis</p>	<p>Mokyklos savivalda priimtina.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mokykloje veikia tradicinės savivaldų grupės, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Metodinė taryba, kuri vienija metodinių grupių pirmininkus ir sprendžia ugdymo(si) klausimus, nėra reglamentuota mokyklos nuostatuose. Iš pokalbio su Mokinių tarybos nariais paaiškėjo, kad Mokinių taryba organizuoja renginius, į veiklas įtraukia daugumą mokinių, stengiasi, kad jie daugiau bendrautų tarpusavyje: įgyvendina įvairias iniciatyvas, tokias kaip teminių dienų organizavimas (pvz., pižamų ir chalatų diena), organizuoja mokinių savijautos mokykloje tyrimus, gamina informacinius lankstinukus. Juos kuruoja technologijų mokytoja, kuria Mokinių tarybos nariai ir klasių seniūnai pasitiki. Iš pokalbio su mokyklos vadovais paaiškėjo, kad dauguma savivaldos institucijų yra linkusios bendradarbiauti, aktyviai veikti priimant sprendimus dėl mokyklos strategijos įgyvendinimo, atstovauja visų bendruomenės narių interesams, tačiau stokoja savarankiškumo ir strateginio mąstymo. Susitikimo su Mokyklos tarybos nariais pastebėta, kad naujai išrinkta Mokyklos taryba turi ambicijų, palaiko mokyklos viziją, tačiau jų veikla vis dar formali, sprendžiami neišskirtiniai klausimai. Pokalbio dalyviai įvardijo tik pavienes iniciatyvas. Nors savivaldos priimami sprendimai reikalingi, tačiau šie kyla iš poreikio atlikti privalomas funkcijas (pritarti rengiamų planų projektams, finansinių išteklių paskirstymui ir pan.). Mokyklai vertėtų svarstyti savivaldos institucijų įtraukimą ne tik į ugdymo sąlygų (aplinkų) gerinimą, dalyvavimą renginiuose / akcijose, bet tobulinant ugdymo(si) kokybę įvairių poreikių mokiniams. <p>Apibendrinant galima teigti, kad mokyklos savivaldos veikla vidutiniška, ją vertėtų stiprinti ir išplėtoti dėl mokyklos ateities perspektyvos ir ugdymosi kokybės gerinimo tenkinant įvairių mokinių poreikius.</p>
<p>1.4. Veikimas kartu, 3 lygis</p>	<p>Veikimas kartu yra paveikus.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mokyklos veikloms vykdyti sudaromos įvairios ilgalaikės (veiklos kokybės įsivertinimo) ir laikinosios (strateginio plano, ugdymo plano rengimo ir pan.) darbo grupės, kurios analizuoja, planuoja, kaip aktualizuoti ugdymo(si) turinį įvairių poreikių ir gebėjimų mokiniams. Mokytojų metodinių grupių veiklą koordinuoja mokyklos Metodinė taryba. Mokytojų metodinė veikla organizuojama susitelkiant į mokytojų tarpusavio bendradarbiavimą ir pagalbą, dalijimąsi patirtimi – kolegialaus grįžtamojo ryšio (toliau – KGR) palaikymą (pamokų stebėjimą ir aptarimą, atvirų pamokų ir integruotų pamokų / veiklų vedimą ir kt.). Pagalbos mokiniui specialistai teikia mokytojams, mokytojų padėjėjams pagalbą ruošiant užduotis mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, lietuvių kalbos ir matematikos mokytojais iš anksto (savaitei) parengia konkrečias užduotis mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, kurie dirba su specialiąja pedagoge. Iš pokalbių su mokytojais, mokyklos vadovais paaiškėjo, kad grupės formuojamos savanoriškumo principu arba deleguojat metodinių grupių narius. Tačiau siekiant teigiamos komandinio darbo sinergijos verta būtų pagalvoti kai kurių grupių (pvz., VGK) narių skaičių. Mokyklos strateginio plano 2021–2024 metų tikslas – „Mokyklos bendruomenės narių veikimas kartu, ugdantis įvairias kompetencijas

saugioje, bendruomeniškoje aplinkoje, puoselėjančioje mokyklos kultūrą, sudarys palankias sąlygas kiekvienam mokiniui siekti asmenybės ūgties“, taip pat vienas iš plane numatytų prioritetų „*Visų bendruomenės narių veikimas kartu, siekiant aukštesnės mokymo(si) kokybės ir aukštesnių mokinių pasiekimų*“ atliepia įtraukiojo ugdymo nuostatas ir stebėtas kaip tinkamas.

- Mokykloje siekiama, kad mokyklos vadovai, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, aptarnaujantis personalas dirbtų kaip darni komanda. Šį siekį pagrindžia ir mokykloje puoselėjamos vertybės, kurios aiškiai matomos (užrašytos) mokyklos II aukšto fojė ir įvardytos 2021–2024 m. strateginiame plane: „*Naujovės ir tobulėjimas, empatija ir tolerancija, ryžtas veikti ir kūrybiškumas, iniciatyvumas ir bendradarbiavimas, saugumas ir atsakomybė*“. Iš pokalbių su mokyklos bendruomene (VGK, Metodinės tarybos nariais, pagalbos mokiniui specialistais) paaiškėjo, kad mokyklos personalas įvardija save komanda, kai santykinai grindžiami geranoriškumu ir kolegialia pagalba. Su NŠA tyrimo teiginiu „*Mūsų mokykloje mokytojų bendrystė – tik gražus žodis, nes realiai kiekvienas dirba sau*“ nesutiko 45,5 proc. mokytojų (N=44). „*Mūsų mokykloje mokytojai visada sulaukia paramos ir emocinio palaikymo iš kolegų*“ visiškai pritarė 60,0 proc. apklausoje dalyvavusių mokytojų (N=45). Tačiau reikia pažymėti, kad nors posėdžiuose, susirinkimuose (Metodinės tarybos, Mokytojų tarybos) vyksta įvairių švietimą reglamentuojančių dokumentų, ugdymo proceso aptarimas, probleminių klausimų analizė, tačiau pritrūksta bendrų komandinių sprendimų dėl būtinų veiksmų, pvz., gerinant mokyklos įvairių poreikių mokinių mokymo(si) pasiekimus.

- Kolegialus mokymasis paveikus, nes grindžiamas geranoriškumu ir kolegialia pagalba, kas padeda siekti aukštesnių individualių ir bendrų rezultatų:

- iš pokalbių ir dokumentų analizės matyti, kad mokytojai tinkamai bendradarbiauja organizuodami įvairias projektines, patyrimines veiklas, pamokas netradicinėse erdvėse, išvykas, tarpdalykinį bendradarbiavimą neformaliojo švietimo veiklose. Teigiamus pokyčius įtraukiojo ugdymo link inicijuoja mokyklos inovatyvių mokytojų komanda (IMK). Mokytojai įgyvendino veiklas tema „*Tarpusavio sąveika, stiprinant pažinimo kompetenciją (mokėjimo mokytis gebėjimus)*“. Organizuotos *Namų darbų klubo* bei „*Pamokos be vadovėlio*“ veiklos sudarė sąlygas ugdyti(s) mokinių mokėjimo mokytis kompetencijai, ugdė bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius. „*Pamokos be vadovėlio*“ dažnai vyko netradicinėse erdvėse, buvo orientuotos į patyriminį ugdymą, integruotos (iš viso 46 pamokos). NŠA tyrimo teiginiui „*Mūsų mokykloje mokytojams dažnai trūksta laiko bendradarbiavimui*“ visiškai pritarė 7,0 proc. mokytojų (N=43). Tai yra santykinai stiprus mokyklos aspektas įtraukiojo ugdymo požiūriu;

- atlikę mokyklos strateginių dokumentų, metodinių grupių planų analizę, pabendravę su mokytojais, vertintojai daro išvadą, kad mokykloje kuriama ir tobulinama kolegialaus mokytojų veiklos grįžtamojo ryšio sistema. NŠA tyrimo teiginiui „*Mokykloje įprasta stebėti kitų kolegų pamokas*“ visiškai pritarė 44,2 proc. mokytojų (N=43). Mokykloje mokytojų mokymasis vieniems iš kitų stebint kolegų pamokas vyksta sistemingai, yra susitarta dėl pamokos stebėjimo protokolo, kuriame aprašyta stebėta pamoka, teikiamas grįžtamasis ryšys, tačiau

	<p>stokojama gilesnio sėkmingų patirčių aptarimo, jų įgyvendinimo praktikoje, mokinių pažangos ir pasiekimų klausimų analizės;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokalbyje su VGK nariais fiksuota, kad paveikus kolegialus mokymasis vyksta tarp daugumos mokytojų, specialiosios pedagogės, logopedės, psychologės, mokytojo padėjėjų aptariant ir planuojant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymą(si), darbo su jais sėkmes, paveikius darbo metodus. Pagalbos mokiniui specialistai kartu su mokytojais siekia komandinio ugdymo proceso planavimo ir įgyvendinimo; • pokalbių su tėvais, mokytojais metu buvo įvardinta, kad iškilus įvairioms mokinių elgesio problemoms pagalbą iš karto teikia pagalbos mokiniui specialistai. NŠA teiginiui „<i>Mūsų mokykloje mokinio elgesio problemų sprendimas – konkretaus mokytojo reikalas</i>“ visiškai pritarė tik 7,0 proc. mokytojų (N=43); • mokytojai bendradarbiauja ir mokosi vieni iš kitų dalydamiesi patirtimi iš kvalifikacijos tobulinimo renginių, seminarų, ruošdami ir metodinėje grupėje skaitydami pranešimus, tačiau detalesnės analizės ir aptarimo, kaip žinios buvo pritaikytos ugdymo procese, nevykdo; • patirties skaida vyksta metodinių popiečių „Metodų mugė“ metu. Mokytojai savo patirtimi dalijasi ne tik su savo mokyklos, bet ir miesto / rajono mokytojais. Gera mokyklos tradicija – mokslo metų pabaigoje rengiama gerosios patirties sklaidos konferencija. NŠA teiginiui „<i>Bet kada galiu paprašyti kolegų profesinės pagalbos</i>“ visiškai pritarė 70,5 proc. mokytojų (N=44). <p>Apibendrinant galima teigti, kad veikimas kartu skatina mokyklos pažangą įtrauktis visiems link, o kolegialus mokymasis, siekiant mokinių įvairovės pažinimo ir veiksmingo mokymosi, paveikus ir yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.</p>
<p>1.5. Bendradarbiavimas su tėvais / globėjais, 3 lygis</p>	<p>Bendradarbiavimas su tėvais tinkamas, išskyrus „I(si)traukimas“, kuris vertinamas neblogai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apie mokyklos veiklą tėvai informuojami mokyklos interneto svetainėje, Facebook paskyroje, e. dienyne (<i>Mano dienyne</i>), susirinkimų metu, individualiai bendraujama telefonu. Siekiant ugdymo kokybės, mokyklos strateginiame plane vienas prioritetų „<i>Saugios, bendruomeniškos, kultūringos, besimokančios mokyklos puoselėjimas bendruomenės narių ūgčiai</i>“, o numatomos veiklos susiję su tėvų įtraukimu į mokyklos vykdomas priemones, t. y. tėvų įsitraukimu ir bendradarbiavimu. Tėvai gerai vertina mokyklos pastangas ir tai patvirtino pokalbių metu. NŠA tyrime teiginiui „<i>Tėvai mokykloje jaučiasi laukiami</i>“ visiškai pritarė 29,2 proc. 2–4 kl. (N=24) ir 47,2 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=108). • Mokykla ieško įvairių bendradarbiavimo su tėvais būdų: dalykų mokytojai rašo pranešimus, klasių vadovai pristato atliktus tyrimus, kviečia dalyvauti mokyklos renginiuose, pvz., komentuoti šokių konkursą, organizuoti aukcioną, tėvai skatinami kviesti mokinius į savo darbo vietas ir pristatyti profesijas, organizavo <i>Šeimų dienas</i>, šeimų žygius, palaikomos kitos aktyvių mamų iniciatyvos, tai patvirtina ir SPI: „<i>ieškoma efektyvių pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo formų ir būdų.</i>“ • Klasių vadovai tinkamai informuoja ir konsultuoja mokinių tėvus mokinių pažangumo ir elgesio klausimais, esant reikalui, tarpininkauja

	<p>dėl susitikimo su pagalbos mokiniui specialistais, organizuoja trišalius ar keturšalius pokalbius.</p> <p>Į(si)traukimas vidutiniškas.</p> <ul style="list-style-type: none"> NŠA tyrimo teiginiui „<i>Mokykloje mokytojų ir tėvų susitikimai, aptariant vaiko pažangą, gerina mokymosi rezultatus</i>“ visiškai pritarė 40,9 proc. 2–4 kl. (N=22) ir 50 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=108). Tai yra vienas iš santykinai stipriausių mokyklos aspektų įtraukiojo ugdymo požiūriu. NŠA teiginiui „<i>Tėvai yra įtraukti į mokyklos gyvenimą</i>“ visiškai pritarė 20,8 proc. 2–4 kl. (N=24) ir 38,8 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=103). Tėvai teigia, kad trišaliai pokalbiai MOKYTOJAS–MOKINYS–TĖVAI veiksmingi. Pokalbio metu Mokyklos tarybos nariai ir iniciatyvūs tėvai patvirtino, kad mokytojai konsultuoja tėvus ne tik mokyklos organizuojamų tėvų dienų metu, bet ir kitu, iš anksto sutartu, laiku. Iš pokalbių su pagalbos mokiniui specialistais, VGK nariais paaiškėjo, kad mokykloje fiksuojami sėkmingo bendradarbiavimo atvejai gerinant fizinę ir psichinę mokinių sveikatą, jų socialumą. Mokykla organizuoja tėvų susirinkimus, labdaros akcijas, kviečia tėvus bendradarbiauti, tačiau mokytojai, mokyklos vadovai ir pagalbos mokiniui specialistai pripažįsta, kad tikisi didesnio tėvų įsitraukimo. 45,5 proc. (N=22) 2–4 kl. ir 23,5 proc. (N=102) 5–8 kl. mokinių tėvų visiškai pritarė teiginiui, „<i>Mūsų mokykloje trūksta įvairesnių bendravimo su tėvais formų (klubų, popiečių, bendrų žygių ir pan.)</i>“. Iš pokalbio su VGK nariais darytina išvada, kad mokykla, siekdama skatinti tėvų įsitraukimą dėl įvairių poreikių mokinių geresnės savijautos ir ugdymosi pasiekimų, yra linkusi prisitaikyti prie tėvų poreikių, pvz., susitikimus rengti tėvams patogiu metu, tačiau tėvų motyvacija įsitraukti skatinama tradiciniais būdais, kurie dažnai būna neefektyvūs. <p>Apibendrinant galima teigti, kad tėvų pažinimas tinkamas, tačiau siekiant tėvų į(si)traukimo, mokyklos bendruomenei reikia ieškoti paveikių bendradarbiavimo formų palaikant ir skatinant kiekvieno mokinio pažangą (žr. 2.3.), atliepiant jo poreikius ir galias.</p>
<p>1.6. Mokyklos tinklaveika, 3 lygis</p>	<p>Mokyklos tinklaveika potenciali, išskyrus „Prasmingumas“, kuris vertinamas neblogai.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mokykla atvira įvairiems mokiniams, kuriems, tikslingai pasitelkiant pasirinktus socialinius partnerius, teikiama savalaikė ir įvairiapusė pagalba ir parama. Analizuojant mokyklos konteksto duomenis matyti, kad mokykloje mokosi ir puikiai adaptuojasi ne tik mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, bet ir kitose mokyklose dėl savo skirtumų nepritaipę mokiniai, vaikai, grįžę iš užsienio, o šiuo metu (jau nuo 2014 m.) mokykloje mokosi ir vaikai iš Ukrainos. NŠA tyrimo teiginiui „<i>Į mokyklą priimamas kiekvienas vaikas, nepriklausomai nuo jo gebėjimų, tėvų socialinio statuso, negalių ar sutrikimų</i>“ visiškai pritarė 90,5 proc. (N=21) 2–4 kl. ir 75,5 proc. (N=106) 5–8 kl. mokinių tėvų. Pokalbių su bendruomenės nariais metu, analizuojant mokyklos interneto svetainę nustatyta, kad mokykla kuria ir palaiko prasmingus socialinius ryšius su šalia esančiomis ikimokyklinio ugdymo įstaigomis, gimnazijomis, taip pat Ukmergės Šilo progimnazija. Tarp įstaigų organizuojami bendri renginiai mokiniams ir mokytojams, kuriuose dalyvauja įvairių galimybių bei poreikių turintys mokiniai, mokytojos tobulina profesines kompetencijas, dalijasi gerąja patirtimi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Teikdama pagalbą įvairių poreikių mokiniams, mokykla telkia ne tik savo vidinius resursus, bet ir tikslingai bendradarbiauja su Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriumi, Jonavos švietimo pagalbos tarnyba, Jonavos socialinių paslaugų centru, Neįgalumo centru, Jonavos vaiko gerovės komisija, Socialinės paramos skyriumi, policija. Bendradarbiaujant su bažnyčios jaunimo centru „Vartai“, sporto klubu „Sparta“, Jonavos Justino Vareikio 211 šaulių kuopa ugdomi įvairių mokinių problemų sprendimo ir bendravimo įgūdžius. Socialiniai partneriai padeda įgyvendinti užsibrėžtus tikslus, kuriant įtraukiojo ugdymo kultūrą. Tai patvirtina NŠA tyrimo duomenys, kai teiginiui „Mokyklos bendradarbiavimas su socialiniais partneriais yra labai formalus“ visiškai nepritarė 42,9 proc. (N=35) mokyklos mokytojų. • Mokykloje didelis dėmesys skiriamas mokinių pažintinei kultūrinei veiklai ir gerai savijautai – išnaudojamos visos „Kultūros paso“ ir „Geros savijautos“ programos galimybės, taip plečiamas įvairių poreikių mokinių akiratis, ugdoma kultūrinė, socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. • Analizuojant dokumentus, iš pokalbių su Metodine taryba, direktorės pavaduotojomis ugdomui paaiškėjo, kad dažniausiai mokymasis ne mokykloje vyksta netradicinio ugdymo dienų metu, kurios suplanuotos mokyklos ugdymo planuose, taip pat mokymąsi kitoje erdvėje planuoja ir mokytojai, atliepdami šių dienų galimybę derinti formalųjį ir neformalųjį ugdymą. Šioms veikloms organizuoti mokykla pasitelkė Jonavos krašto muziejų, ugdymo karjerai veikloms organizuoti – įvairias valstybines ir verslo įmones, tėvų darbovietes. • Iš pokalbių su mokyklos vadovais, Metodine taryba matyti, kad mokytojai supranta mokinių mokymosi už mokyklos ribų svarbą, tačiau socialinius partnerius, edukacines erdves, programas, pažintines kultūrinės veiklas pasirenka inertiškai ir / ar emociškai, poveikio mokinių pasiekimams neanalizuoja kokybiniu aspektu, nereflektuoja mokinių asmeninių patirčių ir pasiekimų. Mokyklos ugdymo plane neatsižvelgiama į Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų numatytą turinį, mokinių mokymosi poreikius, kai numatomos dienos ir / ar pamokos ugdymo procesui plėtoti už mokyklos ribų (muziejuose, atviros prieigos centruose, virtualiose mokymosi aplinkose ir pan.). Taip nesistemiškai planuojamas ugdymo turinys įvairių poreikių mokiniams pagal galias ir polinkius įgyti įvairesnės patirties, būti mokomiems įvairesnių žmonių ir susieti mokymąsi su savo interesais. • Informacija apie mokyklos vykdomas veiklas, renginius, akcijas nuolat pateikiama interneto svetainėje, <i>Facebook</i> paskyroje. <p>Apibendrinant galima teigti, kad mokykla tinkamai pasirenka socialinius partnerius įtraukčiai kurti, yra atvira skirtingų poreikių ir galių mokiniams. Atvirumas potencialus ir išskiriamas kaip stiprusis veiklos aspektas siekiant įtraukiojo ugdymo.</p>
1.7. Kompetencija, 2 lygis	<p>Pozityvus profesionalumas vertinamas vidutiniškai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų turimos kvalifikacinės kategorijos (mokytojų – 19,5 proc., vyresniųjų mokytojų – 36,7 proc., mokytojų metodininkų – 36,7 proc., mokytojų ekspertų – 7,1 proc.) sudaro sąlygas mokykloje organizuoti šiuolaikišką, įdomų ir veiksmingą įtraukųjį ugdymą. Pokalbiuose su direktorės pavaduotojomis ugdomui paaiškėjo, kad aukštesnę kategoriją planuojančių įgyti mokytojų nėra. Pokalbiuose su mokytojais, Metodine taryba paaiškėjo, kad mokytojai

	<p>domisi šiuolaikinės pamokos organizavimo naujovėmis, reflektuoja savo veiklą, tačiau stebėtų pamokų vertinimas rodo, kad 62,8 proc. stebėtų pamokų vyko pagal tradicinę (poveikio) paradigmą, 32,6 proc. buvo bandoma dirbti šiuolaikiškai ir tik 4,7 pamokų buvo įvertintos kaip šiuolaikiškos, kai mokiniams buvo suformuluoti aiškūs mokymosi uždaviniai, sudarytos sąlygos mokytis savivaldžiai, pasirinkti mokymosi būdus, planuoti mokymosi laiką, pademonstruoti savo žinojimą. Vertinimo savaitę mokykloje stebėta pamokų, kurios buvo vertinamos kaip paveikios ir įtraukiančios visus mokinius (žr. 2.2.). Šių dalykų mokytojai galėtų dalintis gerąja įtraukiojo ugdymo patirtimi su kolegomis, padėti jiems keisti nuostatas ir spręsti kylančias didaktines problemas dėl įtraukties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai nuolat kelia savo kvalifikaciją įvairiuose seminaruose, mokymuose, konferencijose. <i>Seminarų metu mokytojai ir specialistai įgijo ir tobulino bendrąsias, didaktines ir dalykines kompetencijas.</i> Pokalbių metu paaiškėjo, kad prasidėjus nuotoliniam mokymui(si) daugiausia dėmesio buvo skirta mokytojų skaitmeninio raštingumo problemai spręsti, susipažinti su nuotolinio darbo įrankiais. Kita kvalifikacijos tobulinimo sritis buvo orientuota į darbą su vaikais, turinčiais autizmo spektro sutrikimą. Pastaruoju metu didesnis dėmesys skiriamas pasirengimui diegti atnaujintą ugdymo turinį. Pokalbio su Metodinės tarybos nariais metu paaiškėjo, kad mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai kvalifikacijos tobulinimo renginius dažniausiai renkasi pagal savo individualius poreikius, o bendrų, visai bendruomenei skirtų kvalifikacijos tobulinimo renginių, neįvardijo. • Išanalizavus stebėtų pamokų protokolus matyti, kad mokytojų kvalifikacija ir įgytos kompetencijos iš dalies turi įtakos pamokų kokybei. Fiksuoti stebėtų pamokų vertinimo vidurkiai: mokytojų – 3,00 (iš 4), vyresniųjų mokytojų – 2,4 (iš 4), mokytojų metodininkų – 2,2 (iš 4), mokytojų ekspertų – 2,2 (iš 4). Mokytojų, kurių darbo stažas iki 10 m., pamokos vertinimo vidurkis – 3,5 (iš 4), 11–20 m. – 2,6 (iš 4). Darytina išvada, kad mokytojai šiuo metu dar nėra atviri laikmečio iššūkiams, nes tik iš dalies pripažįsta ir pamokoje įgyvendina šiuolaikiškas švietimo politikos nuostatas. Vertinimo metu visi mokytojai geranoriškai reagavo į išorės vertintojų pastebėjimus, konsultavosi, stengėsi patarimus taikyti praktiškai ugdymo procese. <p>Apibendrinant galima teigti, kad mokytojų kompetencija tinkama, pedagogai nusiteikę tobulėti, yra atviri naujovėms, jas greitai perima ir taiko, todėl labai svarbu teorinį mokytojų pasiruošimą įveikinti pamokoje.</p>
<p>1.8. Nuolatinis profesinis tobulėjimas, 3 lygis</p>	<p>Nuolatinis profesinis tobulėjimas vertinamas gerai, išskyrus „Atkaklumas ir nuoseklumas“, kuris yra patenkinamas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykloje meistriskumo samprata grindžiama aukštos mokymosi ir veiklų kultūros siekiu. Iš pokalbių su mokytojais, mokyklos vadovais, Metodinės tarybos bei VGK nariais išsiaiškinta, kad mokyklos bendruomenė profesinį tobulėjimą planuoja iš dalies atsižvelgdama į strateginio plano tikslus, kasmet vykdomą veiklos kokybės įsivertinimą, kurio metu atliekama stipriųjų bei tobulintinų veiklos sričių analizė (SSGG). Pedagogai teikė vienas kitam tarpusavio paramą neformaliai bendradarbiaudami ir kolegialiai mokydami, įtraukė į šį procesą ir mokytojo padėjėjas. 2021 m. 42 mokyklos mokytojai dalyvavo 359

	<p>kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, o tai vidutiniškai 8 kvalifikacijos tobulinimo renginiai (64 val.) vienam mokytojui. Aktualiausios seminarų, kursų temos: „Tikslingi klasės vadovo įrankiai asmenybės ir komandos ugdymui“, „Hibridinio mokymo ir mokymosi principai, scenarijai ir technologijos“, „Bendravimas, suprantamas visiems“, „Mokytojo vaidmens kaita šiuolaikinėje tiriamosios veiklos pamokoje“ ir kt., tačiau poveikis ugdymo procesui neišskirtinis (žr. 2.2.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokslo metų pabaigoje metodinėse grupėse kartu su mokyklos vadovais vykdomas metinių veiklų aptarimas ir vertinimas. Tokiu būdu planuojamas kitų metų kvalifikacijos tobulinimo poreikis, numatomos priemonės ir veiklos mokyklos ugdymo kokybei gerinti. Panaudojami mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo grupės atliktų apklausų rezultatai. Mokytojų metų veiklos rezultatai mokykloje aptariami, iš dalies numatant asmeninio tobulėjimo kryptis ir galimybes. Kiekvienais mokslo metais mokytojai pildo „Mokytojo veiklos aprašą“ (toliau – MVA), kuriame analizuojamas mokytojo ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas; metodinė veikla, metodinės veiklos sklaida; bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla mokyklos bendruomenėje; kvalifikacijos tobulinimas; mokytojas įsivertina savo kompetencijas, nusimato, kurias tobulins. MVA aptariamas su kuriojančiu vadovu, šis teikia siūlymus ir išvadas apie mokytojo veiklą. Išanalizavus pateiktus MVA matyti, kad ne visi mokytojai reflektuoja, analizuoja savo dalyko mokinių pusmečių / metinius rezultatus, darbo su mokiniais, turinčiais mokymosi sunkumų ir nepažangiais, veiksmingumą, individualią mokinių pasiekimų kaitą, gabių mokinių ugdymą ir pan. • Viena Metodinės tarybos funkcijų – inicijuoti pedagogikos naujovių diegimą mokykloje bei gerosios patirties sklaidą. Iš analizuotų dokumentų matyti, kad mokyklos bendruomenės nariai 2021 m. rengė ir skaitė pranešimus, pristatė metodinius darbus bei priemones mokykloje (20 veiklų), rajone (18 veiklų), šalyje (15 veiklų), vedė atviras ir integruotas pamokas mokykloje, organizavo ir vedė dalykinius renginius mokykloje (69 renginiai), rajone (13 renginių), šalyje (1 renginys). Mokytojai skatinti padėkomis: 2019 m. 21, o 2021 m. 11 mokytojų. Mokytojai įgytas žinias, įgūdžius iš dalies taikė ugdymo procese. Vertintojai stebėjo mokinių mokymąsi EDUKA platformoje ir EMA aplinkoje, programėlių Learning Apps, WordWall, Slido naudojimą. <p>Apibendrinant galima teigti, kad pedagogų reiklumas sau yra išskiriamas kaip stiprusis aspektas, kai mokytojai kelia aukštus veiklos lūkesčius ir tobulina savo meistriškumą kuo geriau atlikti savo darbą, tačiau neanalizuoja profesinio tobulėjimo poveikio ugdymo kokybei, mokinių įtraukčiai ir asmeniniams pasiekimams.</p>
Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Optimalus išteklių paskirstymas, tenkinant visų mokinių poreikius (1.1.5. – 3). 2. Kolegialus mokymasis, siekiant mokinių įvairovės pažinimo (1.4.2. – 3). 3. Mokyklos atvirumas link įtraukties visiems (1.6.1. – 3 lygis). 4. Reiklumas sau, užtikrinant visų mokinių įtrauktį (1.8.1. – 3).
Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai	<p>Planų dermė, siekiant kiekvieno mokinio ūgties (1.1.4. – 2).</p>
Vertinamos srities rekomendacijos	<ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos strateginio planavimo sistemoje svarbu užtikrinti visų strateginio planavimo dokumentų suderinamumą ir pagrįstumą, t. y. kad

	<p>planavimo dokumentai tarpusavyje būtų siejami aiškiais loginiais ryšiais – ilgesnės trukmės planavimo dokumentus įgyvendinti per trumpesnės trukmės planavimo dokumentus, t. y. juose suplanuoti atitinkamų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, numatant reikiamas priemones, projektus, veiksmus bei vertinimo kriterijų sąsajas. Keisti metinio plano formą / struktūrą, kur kiekviena numatoma priemonė turėtų pamatuojamą rezultatą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklai vertėtų nuspręsti, kokių aiškiai apibrėžtų laukiamų rezultatų ji siekia, numatyti, koks turėtų būti priemonių įgyvendinimo poveikis mokinių mokymosi pasiekimų gerinimui, išsiaiškinti, kaip formuluoti pamatuojamus uždavinius. • Susitarti dėl vienodos mokytojų planavimo dokumentų formos ir pateikiamos informacijos, atnaujinti dokumentus pagal galiojančius teisės aktus, siekiant mokytojų planavimo nuoseklumo ir tęstinumo. • Rengti bendrą mokyklos ugdymo planą, neišskiriant į pradinio, pagrindinio ir specialiojo ugdymo planus. Ugdymo plane detalizuoti iš anksto susitartus privalomus bendrųjų ugdymo planų aspektus. • Įsivertinimo rezultatus, išvadas ir rekomendacijas tikslingai taikyti tobulinant veiklos kokybę, rengiant strateginius ir metinius veiklos planus ir nuolat vertinti efektyvumą, viešinti ir aptarti visais bendruomenės lygiais, naudoti įvairesnius informacijos surinkimo metodus (dažniau taikyti interviu, pokalbių, stebėjimų, dokumentų analizės metodus), tyrimus analizuoti įvairiais aspektais. • Stiprinti bendruomenės narių nuostatas dėl įtraukties visiems, grindžiant požiūriu, kad visi mokiniai yra skirtingi, todėl ugdymo procesas mokykloje modeliuojamas kuriant lanksčią mokymosi aplinką. • Mokyklai vertėtų stiprinti ir išplėtoti Metodinės tarybos, kaip mokytojų savivaldos, orientuotos į ugdymosi kokybę, veiklą. • Mokytojų profesinį pasiruošimą įveiklinti pamokoje ir stiprinti iniciatyvių mokytojų palaikymą.
--	--

2. Vertinimo sritis: UGDYMAS(IS) IR MOKINIŲ PATIRTYS

Vertinimo lygis: 2

Rodiklis, vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, <i>apibendrinimas</i>
2.1. Ugdymo(si) planavimas, 2 lygis	<p>Ugdymo(si) planavimas vertinamas vidutiniškas, išskyrus „Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą“ ir „Pagalba mokiniui ir šeimai“, kurie vertinami gerai.</p> <p>Ugdymo(si) tikslai patenkinami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokymosi uždavinys skelbtas 95,4 proc. stebėtų pamokų. Naudoti neišskirtiniai uždavinio skelbimo būdai: pasakomas žodžiu, demonstruojamas skaidrėje. 55,8 proc. stebėtų pamokų uždavinys nesietas su vertinimo kriterijais, buvo nukreiptas į visiems vienodą keliamą lūkestį ir / ar į veiklą: „gebės“, „apmąstys“, „suras“, „mokės“, „susipažins“ ir pan. • NŠA tyrime 28,0 proc. (N=200) 5–8 kl. mokinių visiškai pritarė teiginiui, kad „kartu su mokytojais aptariame, ką turiu išmokti artimiausiu metu“ ir tik 7 proc. (N=43) mokytojų teigė, kad „mano mokiniams sekasi analizuoti ir planuoti savo mokymąsi“. Tik pavienėse pamokose stebėtas uždavinio formulavimas kartu su mokiniais, sudarytos

sąlygos patiems mokiniams apsispręsti, kokio išmokimo / rezultato jie sieks (3a kl. anglų kalbos pamokoje mokiniai patys kėlė sau uždavinius – kiek skaičių išmoks; 4 kl. dailės ir technologijų pamokoje galėjo patys nusimatyti, kokį darbą ir iš kokių medžiagų atliks, 6a kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokoje nusimatė, kokį giminės žmogų pristatys, koku būdu ir forma jį aprašys ir kam pristatys, 10a kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokoje uždavinys aptartas su mokiniais), todėl suasmeninto mokymosi planavimas neišryškėjo. Vertinimo metu stebėtose pamokose fiksuota, kad SUP turintiems mokiniams ugdymosi tikslus formulavo mokytojai.

- Apibendrinus mokytojų pateiktas pamokos korteles, stebėtų pamokų protokolus nustatyta, kad mokytojai, planuodami mokymąsi, retai atsižvelgė į skirtingą mokinių patirtį, gebėjimus, neaptarė su mokiniais jų lūkesčių, į uždavinio formulavimą įtraukė tik pavieniais atvejais. Mokymosi uždavinys, kaip tobulintinas pamokos aspektas, išskirtas 14 proc. stebėtų pamokų. Vertintojai akcentavo uždavinio nelankstumą, vertinimo kriterijų nebuvimą, rezultato nenumatymą. Ugdymo(si) tikslus, kaip stiprųjį pamokos aspektą, išorės vertintojai nurodė tik 7 proc. stebėtų pamokų: 1 kl. lietuvių kalbos pamokoje mokymosi uždavinys buvo aptartas su mokiniais, 1 kl. specialiųjų pratybių metu suplanuotos veiklos tikslingai padėjo siekti užsibrėžto rezultato, 8a kl. istorijos pamokoje dalis mokinių gebėjo išsikelti individualius ugdymosi tikslus.

- Visi mokytojai numatė, kokias bendrąsias ir dalykines kompetencijas mokiniai tobulins pamokoje. 60,5 proc. (N=43) mokytojų buvo numatę ugdyti mokėjimo mokytis kompetenciją, tačiau dažniausiai šios kompetencijos ugdymą siejo su mokinių gebėjimu savarankiškai atlikti užduotis bei įsivertinti, t. y. ši kompetencija buvo ugdoma tik iš dalies. Tik pavienėse pamokose mokiniai galėjo išsikelti individualius ugdymosi tikslus, turėjo teigiamą nuostatą į mokymąsi ir suprato mokymosi svarbą. 67,4 proc. (N=43) mokytojų planavo ugdyti komunikacinę kompetenciją ir daugumoje (82 proc.) stebėtų pamokų buvo sudarytos sąlygos mokiniams komunikuoti, pvz., 5a kl. gamtos ir žmogaus, 6a kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 7a kl. biologijos, 8c kl. vokiečių kalbos pamokose mokiniai diskutavo, mokėsi pateikti informaciją visai klasei.

- NŠA tyrime 62,5 proc. 2–4 kl. (N=24) ir 35,8 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=109) visiškai pritarė teiginiui, kad „Mokytojai mano vaikui padeda siekti geriausio rezultato“. 28 proc. 5–8 kl. (N=200) ir 18,2 proc. 9–10 kl. (N=11) mokinių visiškai pritarė teiginiui „Kartu su mokytojais aptariame, ką turiu išmokti artimiausiu metu“. Tik 8,4 proc. 5–8 kl. (N=203) ir 0 proc. 9–10 kl. mokinių (N=11) visiškai pritarė teiginiui, kad „Mokytojai man dažnai leidžia pasirinkti, kokias užduotis atlikti“. 52,0 proc. 2–4 kl. (N=25) ir 59,3 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=108) visiškai pritarė teiginiui, kad „Mano vaikas žino, kokius tikslus jis turi pasiekti mokydamasis“. Tikslų kokybė mokykloje vidutiniškai atliepia kiekvieno mokinio poreikius pagal galimybes siekti pažangos ir išskiriamas kaip tobulintinas mokyklos veiklos aspektas.

Mokinių įvairovės pažinimas, galimų kliūčių numatymas, aplinkos be kliūčių modeliavimas vidutiniškas.

- Stebėdami pamokas vertintojai analizavo, kaip mokytojai planuodami veiklą pažįsta mokinius, t. y. numato mokymosi būdus, jų

alternatyvas, galimybes siekti pažangos bendrame mokymo(si) kontekste. Klasių vadovai, mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai siekdami geriau pažinti mokinio individualius poreikius vykdo individualius / trišalius pokalbius, mokinio pažangos stebėjimą, atlieka 1, 5 kl. mokinių adaptacijos tyrimą (kitų klasių pagal poreikį), rengia informacinius lankstinukus mokiniams ir jų tėvams: „Nusiramino būdai“, „Mano mokymosi stilius“, „Kaip palaikyti gerą psichologinę savijautą ir sumažinti nerimą“, „Vaikų seksualinė raida“, „Kaip tėvai galėtų padėti savo vaikams mokytis? Svarbiausias auklėjimo principas“, „Paaugliai ir tėvų skyrybos“. 2021–2022 m. m. (po nuotolinio mokymosi metų) pirmą rugsėjo savaitę mokykloje buvo organizuotos įvairios nepamokinės veiklos, kuriomis siekta atkurti bendravimą, suartinti mokinius, padėti iš naujo įsitraukti į mokyklos gyvenimą, kontaktinį mokymąsi.

- Išanalizavus mokytojų pateiktas pamokų korteles, darytina išvada, kad mokytojai mokinius pažįsta: nurodė mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių, grįžusius iš užsienio, atvykusius iš Ukrainos, pažymėjo savikontrolės, lankomumo problemų turinčius mokinius, tačiau planuojant ir įgyvendinant ugdymo(si) procesą retai orientuotasi į mokinių įvairovę: daugumoje stebėtų pamokų dominavo individualus ar visos klasės mokymas(is), specialiųjų ugdymosi poreikių, kitų sunkumų turintys mokiniai ne visada būdavo laiku pastebėti ir retai sudarytos sąlygos jiems parodyti žinojimą. Mokinių įvairovė nesistemiškai naudota kaip galimybė aktyvinti mokymosi procesą.

- Mokykloje mokinių įvairovės pažinimas, kaip stiprusis pamokos aspektas, išskirtas 58 proc. stebėtų pamokų: 1 kl. lietuvių kalbos, 3a kl. anglų kalbos, 5a kl. anglų kalbos, 7b kl. tikybos pamokose, kai tinkamai parinkti metodai, 2 kl. pasaulio pažinimo pamokoje, 6a kl. matematikos pamokoje buvo kuriama patraukli mokymosi aplinka, 7c kl. fizinio ugdymo, 7b kl. istorijos, rusų kalbos pamokose ieškota mokymo(si) ir gyvenimo ryšio, tačiau daugumoje pamokų vyravo tradicinis mokymas, mokinių individualus ir / ar visos klasės mokymasis, kai dominavo mokytojo veikla.

- Iš NŠA tyrimo matyti, kad 51,2 proc. (N=43) mokytojų, planuodami suasmenintą mokymąsi ir ruošdamiesi pamokai, parengia skirtingo lygio užduotis („*Ruošdamasis pamokai parengiu skirtingo lygio užduotis*“), tačiau vertinimo savaitės metu tik pavienėse pamokose fiksuotas ugdymo diferencijavimas: 5a kl. gamtos ir žmogaus, 6a kl. matematikos, 10 kl. fizinio ugdymo pamokose. Vertintojai akcentuoja, kad mokinių įvairovės pažinimas yra viena iš būtinų įtraukiojo ugdymo sąlygų.

Pastoliavimas (kaip ugdymo planavimo būdas, kurio metu numatomi edukaciniai sprendimai, padedantys mokiniams išvengti mokymosi kliūčių ir užtikrinti mokymosi sėkmę) neišskirtinis.

- Pamokoje tinkami edukaciniai sprendimai (mokymo vizualizavimas praktiniais pavyzdžiais, aplinkos keitimas, mokinių grupavimas darbui pamokose padedant draugui) patirti mokymosi sėkmę, stebėti 16,3 proc. pamokų. Vertinimo metu stebėtų pamokų protokoluose fiksuota, kad dažniausiai pastoliavimas (pagalba) nebuvo suplanuotas iš anksto, o realizuotas kaip frontali mokytojo pagalba kiekvienam mokiniui pagal poreikį. NŠA tyrime teiginiui „*Galiu pasirinkti, koku būdu pristatysiu savo atliktą darbą (žodžiu, raštu, piešiniu ir kt.)*“

visiškai pritarė tik 10,7 proc. 5–8 kl. (N=196) ir 7,7 proc. 9–10 kl. mokinių (N=13). Įvertindami mokinių pastoliavimą (pagalbą) vienas kitam ir mokymąsi bendradarbiaujant, teiginiui „*Mokytojai mus dažnai skirsto dirbti porose, grupėse*“ visiškai pritarė 17,9 proc. 5–8 kl. (N=201) ir 7,7 proc. 9–10 kl. mokinių (N=13). Skirtingi metodai bei priemonės kliūčių įveikai, kuri įgalina patį mokinį siekti tikslo, taikyti 4 kl. dailės ir technologijų, 6a kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 8a kl. informacinių technologijų pamokose.

- Atkreiptinas dėmesys į tai, kad mokytojai pamokose linkę teikti perteklinę pagalbą, taip ribodami savivaldaus mokymosi galimybę patiems susirasti atsakymus į aktualius klausimus, spręsti mokymosi problemas, be to, trikdydami savarankiškai dirbančius mokinius. Pastoliavimas frontalus (neplanuotas) ir daro nesisteminę poveikį užtikrinant kiekvieno mokinio sėkmę.

Planavimo lankstumas ir nuoseklumas nesisteminimas.

- Mokytojai, konsultuodamiesi su specialiąja pedagoge, rengė pritaikytas ir individualizuotas programas. Mokyklos priimtose programų formos labiau orientuotos į ugdymo turinio pritaikymą, tačiau pasigendama numatytų priemonių bei būdų, įgalinančių pasiekti ugdymosi ir asmeninių tikslų, vertinimo pritaikymo galimybių. VGK veiklą planuoja pagal mokyklos numatytą tikslą ir uždavinius, stokojuama kryptingo planavimo su numatytomis konkrečiomis priemonėmis ir siektiniais rezultatais. Daugiau orientuojamasi į veiklas su įvairiomis grupėmis / organizacijomis / socialiniais partneriais. Daug dėmesio skiriama netinkamo elgesio korekcijai. Tinkama tai, kad planuojama veikla SUP mokiniams.

- Klasių pamokų tvarkaraščiai atitinka higienos reikalavimus, o pamokų organizavimas sudaro sąlygas siekti ugdymosi tikslų. Direktorės pavaduotojų ugdymui teigimu, neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimų ir konsultacijų laikas derinamas su pamokų tvarkaraščiu, tačiau pokalbio su Mokinių tarybos ir klasių seniūnais metu buvo teigiama, kad yra atvejų, kai konsultacijų laikas sutampa su privalomų pamokų laiku arba konsultacijos tenka laukti 1–2 pamokas po privalomų pamokų. Lankstus mokytojų konsultacijų grafikas sudarytų sąlygas mokiniui pasirinkti jam priimtina laiką.

- Tinkamas planavimo lankstumas, kaip stiprusis pamokos aspektas, fiksuotas 16,3 proc. stebėtų pamokų. Efektyviai pamokos laikas naudotas ugdymosi tikslams siekti 5a kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 6a kl. gamtos ir žmogaus pamokose; suplanuotos veiklos buvo struktūruotos, orientuotos į rezultatą, grįžta prie išsikelto pamokos uždavinio, pagal poreikį lanksčiai reaguojant ir perplanuojant veiklas 1 kl. dailės ir technologijų, 4 kl. lietuvių kalbos, 5a kl. anglų kalbos pamokose. Mokytojai nesisteminai numatė, su kokiais mokymosi, aplinkos, veiklos būdų ir metodų barjeriais gali susidurti mokiniai.

Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą, tinkami.

- Mokykloje dirba visa pagalbos mokiniui specialistų komanda: psichologas, socialinė pedagogė, logopedė, specialioji pedagogė, 5 mokytojų padėjėjai (3 pareigybės). Švietimo pagalbos specialistai, mokytojų padėjėjai pasiskirstę atsakomybes ir funkcijas.

- Švietimo pagalbos specialistai veda socialinio emocinio ugdymo užsiėmimus visoms klasėms, klasės valandėles prevencinėmis temomis,

taip pat neformaliojo švietimo užsiėmimą „Esu ypatingas, nes...“, skirtą mokiniams, turintiems didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, kai siekiama ugdyti kasdieninių problemų sprendimo ir bendravimo įgūdžius. Mokytojams susirgus ar išvykus pagalbos mokiniui specialistai vedė ugdymo karjerai užsiėmimus ir / ar ugdė bendrąsias / socialines / emocines mokinių kompetencijas. Analizuojant mokyklos ugdymo planus bei kalbant su mokytojais paaiškėjo, kad mokykla socialines emocines kompetencijas ugdo nenuosekliai, t. y. kasmet renkasi vis kitą programą, o nuo 6 kl. neįgyvendinama jokia socialinio emocinio ugdymo programa, todėl neužtikrinamas nuoseklus mokinių socialinis emocinis ugdymas, kuris padėtų įvairių gebėjimų, temperamentų mokiniams geriau jaustis mokykloje, mokyti išreikšti savo emocijas visiems priimtiniu būdu, jas valdyti.

- Pagal poreikį VGK, bendradarbiaudama su švietimo pagalbos specialistais ir mokytojais, pagal sutartą formą rengia individualius ugdymosi planus SUP mokiniams. Pagalbos mokiniui specialistai į plano įgyvendinimą įtraukia ir mokinių tėvus, tačiau mokykla neturi aiškios sistemos, kaip analizuoja individualiame ugdymosi plane numatytus mokinių pasiekimus ir daromą pažangą.

- Iš pokalbių su VGK paaiškėjo, kad mokiniams, kuriems reikalinga švietimo pagalba, ji teikiama net jei mokykla dar neturi patvirtintų PPT rekomendacijų. NŠA tyrimo teiginiui „*Mokiniui reikalinga pagalba suteikiama nelaukiant formalių PPT, VGK išvadų*“ visiškai pritarė 51,2 proc. (N=41) mokytojų. Tai rodo tinkamą švietimo pagalbos specialistų nuostatą įtraukiojo ugdymo atžvilgiu.

- NŠA tyrime 37,5 proc. 2–4 kl. (N=24) ir 53,8 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=93) visiškai pritarė teiginiui „*Mokykloje visada suteikiama reikalingų specialistų pagalba (specialiųjų pedagogų, logopedų, socialinių pedagogų ir kt.) mokiniams, kuriems jos reikia*“; 37,5 proc. 2–4 kl. (N=8) ir 58,3 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=36) visiškai pritarė teiginiui „*Specialistų (specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo) pagalba mano vaikui labai veiksminga*“.

- Iš pokalbio su Mokyklos tarybos nariais ir iniciatyviais tėvais paaiškėjo, kad klasių vadovai laiku ir efektyviai išsprendžia daugelį problemų, kylančių dėl mokinių socialinių, emocinių ir asmenybių skirtumų. NŠA tyrime 47,9 proc. (N=96) 5–8 kl. mokinių tėvų visiškai pritarė teiginiui „*Mokykla stengiasi padėti kiekvienam mokymosi ar elgesio problemų turinčiam mokiniui*“. Mokinių teigimu, pagalbos jie kreiptųsi į socialinę pedagogę, psichologę, kai kuriuos mokytojus dalykininkus, kurie *išklauso ir su kuriais galima pasikalbėti*.

- Psichologė mokiniams, tėvams, mokytojams padeda spręsti iškilusias problemas, teikia konsultacijas, kartu su socialine pedagoge vykdo adaptacijos, klasių mikroklimato tyrimus, padeda koreguoti mokinių elgesį. Mokyklos pagalbos specialistų veiklos išskirtinumas – elgesio korekcijos lapai, kurie, mokyklos bendruomenės vertinimu, yra veiksmingi ir koreguoja atskirų mokinių elgesį ir savikontrolę.

- Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų santykiai yra lankstūs, grindžiami bendradarbiavimu, taip sudaromos sąlygos daugumai mokinių, turinčių specialiųjų ugdymo(si) poreikių, pagal jų gebėjimus dalyvauti ugdymosi procese bei patirti sėkmę. NŠA tyrime 44,2 proc. mokytojų (N=43) visiškai pritarė teiginiui, kad „*Mūsų mokykloje mokiniams teikiama psichologinė – emocinė pagalba yra*

	<p><i>efektyvi</i>“. Vertintojai daro išvadą, kad švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą, vertinami gerai ir išskirti kaip stiprusis veiklos aspektas.</p> <p>Pagalba mokiniui ir šeimai gera.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokykla nėra aiškiai apibrėžusi švietimo, mokymosi pagalbos ir paramos teikimo šeimai ir mokiniams algoritmo. Klasių vadovai, švietimo pagalbos specialistai ir mokyklos vadovai su tėvais bendrauja per e. dienyną, telefonu. Išanalizavus e. dienyno įrašus, pastebėta, kad dominuoja mokytojų pastabos, susijusios su mokinių pažangumu, įsitraukimu į ugdymo(si) procesą. Pokalbiuose fiksuota, kad mokytojai ir mokyklos vadovai norėtų didesnio tėvų įsitraukimo į kasdienį mokyklos gyvenimą, todėl atkreiptinas dėmesys, kiek mokinių tėvai per e. dienyną gauna pozityvios informacijos apie savo vaiko mokymąsi, elgesį, lankomumą ir pan. • Teikdama pagalbą mokiniui ir šeimai, mokykla naudojasi vidiniais ir išoriniais resursais, bendradarbiauja su įvairiais socialiniais partneriais. Pokalbiuose su pagalbos mokiniui specialistais ir V GK nariais išaiškėjo, kad bendradarbiavimas ir partnerystė dėl kiekvieno mokinio pažangos yra naudingos. <p>Apibendrinant galima teigti, kad ugdymo(si) tikslų kokybė mokykloje vidutiniškai atliepia kiekvieno mokinio poreikius pagal galimybes siekti pažangos ir išskiriamas kaip tobulintinas mokyklos veiklos aspektas, o švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą, vertinami gerai ir išskirti kaip stiprusis veiklos aspektas.</p>
<p>2.2. Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys, 2 lygis</p>	<p>Įgalinantis vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys neišskirtinės.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motyvuojančią aplinką visų mokinių įtraukčiai ir įsitraukimui į ugdymąją veiklą kuria neblogas klasių aprūpinimas šiuolaikine IT įranga, kai kuriose klasėse atskiros arba bendros poilsio zonos, kur galima pailsėti arba aktyviai leisti laiką pertraukų metu. • Išanalizavus vertintojų stebėtų pamokų protokolų duomenis matyti, kad visų mokinių motyvuojantis įtraukimas į mokymosi procesą neblogas. Vadovavimo mokymuisi vidurkis – 2,3 (moda – 2), mokinių mokymosi patirčių vidurkis – 2,3 (moda – 2). Geriausiai vadovavimas ugdymuisi įvertintas 1–3 ir 4, 6 kl. pamokose (vidurkis – 2,8 iš 4), žemiausiai – 5 ir 9 klasėse (vidurkis – 2,0 iš 4). Geriausiai mokymosi patirtys įvertintos 1–4 kl. pamokose (vidurkis – 3,0 iš 4), žemiausiai – 5, 9, 10 klasėse (vidurkis – 2,0 iš 4). • Nors vienas mokyklos 2021–2024 m. strateginio plano prioritetu „Gerinti pamokos vadybą, ugdant mokinių mokymosi mokytis kompetenciją“, o „Reiklumas sau“ išorės vertintojų išskirtas kaip stiprusis mokyklos veiklos aspektas (žr. 1.8.1.), tačiau vertinimo savaitę fiksuota, jog 62,8 proc. stebėtų pamokų mokiniai buvo tik pasyvūs informacijos priėmėjai, tik 4,1 proc. pamokų mokiniai aktyviai dalyvavo pamokos veiklose. Tradicinėse pamokose mokytojai patys formulavo pamokos ir mokymo(si) tikslus, dažnai naudojo aiškinimą, klausinėjimą, rašymą, teksto skaitymą, demonstravimą. Mokiniams nebuvo sudarytos tinkamos sąlygos individualiai pasirinkti tikslą, mokymosi ir užduoties atlikimo būdą, nebuvo kuriami aukštesnius mąstymo gebėjimus skatinantys iššūkiai.

- Pamokų protokolų analizė rodo, kad mokinių įsitraukimo į mokymosi procesą aspektas 3 pamokose vertintas kaip tobulintina pamokos sritis, 6 pamokose kaip stiprusis pamokos aspektas, akcentuojant tinkamą bendradarbiavimo poroje ar grupėje kompetencijų ugdymą, užduočių įvairovę, prasmingą mokymąsi vienas iš kito, suteiktas galimybes pasirinkti mokymosi būdą ir priemones. Taikyti tinkami visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimo į mokymosi procesą būdai, aktyvus bendradarbiavimas ir veikla fiksuoti 2 kl. šokio, 5a kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 6a kl. dailės, 7a kl. matematikos, 7c kl. muzikos, 8b kl. dailės pamokose. NŠA tyrimo teiginiui „*Mano pamokose noriai mokosi dauguma klasės mokinių*“ visiškai pritarė 23,3 proc. mokytojų (N=43). Teiginiui „*Mano pamokose mokiniai dažnai mokosi bendradarbiaudami porose ir grupėse*“ visiškai pritarė 22,7 proc. mokytojų (N=44). Nors NŠA tyrime teiginiui „*Ruošdamasis pamokai parengiu skirtingo lygio užduotis*“ visiškai pritarė 51,2 proc. mokytojų (N=43), tačiau užduočių įvairovė skirtingų gebėjimų mokiniams stebėta tik pavienėse pamokose: 5a kl. gamtos ir žmogaus, 8a kl. matematikos, 8b kl. chemijos, 10 kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokose. Teiginiui „*Mokytojai man dažnai leidžia pasirinkti, kokias užduotis atlikti*“ visiškai pritarė 8,4 proc. 5–8 kl. mokinių (N=203). Tikėtina, kad mokymosi metodų kaita ir mokymasis bendradarbiaujant sudarytų sąlygas mokiniams veikti ir būti aktyviems.

- Pamokų metu neblogai išnaudojamos galimybės ugdymo turinį pateikti skirtingais būdais, remiantis turima patirtimi:

- apibendrinus stebėtų pamokų protokolų duomenis, vertinant sąlygų sudarymą supratimui ir giliam mokymuisi, bendras vertinimo vidurkis – 2,6. Vertintojų stebėtų pamokų protokolų analizė rodo, kad šis aspektas 51,2 proc. pamokų vertintas kaip stiprusis pamokos aspektas, 6,97 proc. pamokų vertintas kaip tobulintinas aspektas, akcentuojant netinkamą mokinių paruošimą užduočių atlikimui, netinkamą ugdomosios erdvės paruošimą veiklai. Tinkamos sąlygos visiems ir kiekvienam mokiniui gerai suprasti naują mokymosi medžiagą pateikiant ją skirtingais būdais (kalba, vaizdu, praktiškai veikiant) fiksuotas 2 kl. pasaulio pažinimo, 3 kl. anglų kalbos., 6a kl. matematikos, 7c kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 8a kl. matematikos, 8b kl. chemijos, 9 kl. matematikos, 10 kl. lietuvių kalbos ir literatūros ir fizinio ugdymo pamokose. NŠA tyrime teiginiui „*Ruošdamasis pamokai numatau galimybes mokytis skirtingais būdais (žodiniu, vaizdiniu, kinesteziniu ar kt. būdu)*“ visiškai pritarė 51,2 proc. mokytojų (N=43);

- pamokų metu mokiniams kuriama per mažai galimybių skirtingais būdais pademonstruoti žinojimą strateguojant, planuojant, kuriant, modeliuojant, ieškant problemų sprendimo būdų, patiems pasirenkant žinių atskleidimo būdus, atsižvelgiant į savo stiprybes ir interesus. Mokinių mokymosi patirtys, kaip stiprusis pamokos aspektas, fiksuotas 9,3 proc. stebėtų pamokų. Daugumai mokinių paveikus sąlygų sudarymas taikyti ir pademonstruoti savarankiško darbo įgūdžius fiksuotas 5b kl. tikybos, 6a kl. gamtos ir žmogaus pamokose, 7a,b kl. vokiečių kalbos, 8c kl. anglų kalbos pamokose. Šiose pamokose buvo kuriamas įtraukiantis mokymosi procesas: mokiniams buvo sudaromos galimybės pasidalinti savo patirtimis, aktyviai veikti, plėtoti savarankiško darbo įgūdžius;

	<ul style="list-style-type: none"> • aukščiausiai mokinių mokymosi patirtys vertintos mokymosi (šiuolaikinės) paradigmos pamokose (vertinimo vidurkis – 4,0 iš 4), kai mokytojai parinko tinkamas mokymosi strategijas, lanksčiai išnaudojo mokinių galimybes, jiems pavyko organizuoti paveikias įtraukiančio mokymosi pamokas; žemiausiai – tradicinės paradigmos pamokose (vertinimo vidurkis – 2,0 iš 4). <p>Įtrauki kultūra kuriama ugdant ir skatinant pagarbius tarpusavio santykius, formuojant įtraukios kultūros vertybines nuostatas vertinama neblogai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokų protokolų analizė rodo, kad 53,5 proc. stebėtų pamokų fiksuoti pagarbūs mokinių, mokinių ir mokytojo tarpusavio santykiai sudarė galimybes mokytis palankioje kiekvienam mokiniui aplinkoje. Įtraukios kultūros kūrimas stebėtose pamokose įvertintas 2,3 (iš 4) vidurkiu. Įtraukios kultūros kūrimas 27,9 proc. pamokų įvertintas kaip stiprusis pamokos aspektas, kai akcentuojami pozityvūs ir motyvuojantys veiklai santykiai, kurie formuoja mokymuisi tinkamą mikroklimatą, kai mokiniai išklausomi ir atsižvelgiama į jų poreikius. Tinkamas įtraukios kultūros kūrimas, geranoriški santykiai ir veiksmingas susitarimų laikymasis fiksuoti 6a kl. muzikos, 7b kl. istorijos, 8a kl. informacinių technologijų, 8c kl. anglų kalbos, 9 kl. etikos ir matematikos, 10 kl. fizinio ugdymo ir lietuvių kalbos ir literatūros pamokose. Pavienėse pamokose vertintojai fiksavo susitarimų dėl tinkamo elgesio nesilaikymo. Mokykla, siekdama mokinių saugumo, tik iš dalies tinkamai įgyvendina nuoseklias ir ilgalaikes patyčių prevencijos, socialines ir emocines kompetencijas ugdančias programas (žr. 2.1.). NŠA tyrime teiginiui „<i>Mūsų mokykloje mokytojai gerbia kiekvieną mokinį</i>“ visiškai pritarė 53,3 proc. mokytojų (N=45), teiginiui „<i>Savo mokykloje aš turiu keletą gerų draugų</i>“ visiškai pritarė 74,0 proc. 5–8 kl. mokinių (N=215). • NŠA teiginiui „<i>Projektiniai, kūrybiniai, eksperimentiniai mokinių darbai yra įprasta mokinių mokymosi veikla</i>“ visiškai pritarė 16,3 proc. mokytojų (N=43). 62,8 proc. stebėtų pamokų dominavo mokytojo veikla (žr. 2.1.), dėl ko nebuvo sudarytos sąlygos mokiniams įsitraukti į savivaldų mokymąsi keliant individualius mokymosi tikslus, planuojant, vertinant ir apmąstant savo mokymosi rezultatus ir pažangą. Mokyklos dokumentuose fiksuota, kad mokykla jau diskutavo ir praktiškai taikė savivaldaus mokymosi principus, vadinasi, teorinės prielaidos savivaldumo raiškai yra, reikia įgalinti praktikoje. <p>Apibendrinant galima teigti, kad pamokose vyravusi mokymo paradigma nesudarė tinkamų sąlygų mokiniams savivaldžiai mokytis, o neblogai išnaudotos galimybės ugdymo turinį pateikti skirtingais būdais, remiantis turima patirtimi, vidutiniškai įtraukė mokinius į aktyvią veiklą.</p>
<p>2.3. Vertinimas ugdant ir rezultatai, 2 lygis</p>	<p>Vertinimas ugdant ir rezultatai vertinami patenkinamai, o „Rezultatai (pasiekimai ir pažanga)“ yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasiekimų vertinimas, esant mokinių įvairovei, vidutiniškas. Mokyklas supranta mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo svarbą, tačiau šiuo klausimu esantys du tvarkos aprašai tikėtina mažai prisideda prie geresnių kiekvieno mokinio pasiekimų stebėsenos, fiksavimo ir analizės (žr. 1.1.4.). • Vertinimo ugdant stebėtų pamokų vidurkis – 2,4 (moda – 2). Vertinimas ugdant 37,2 proc. pamokų vertintas labai gerai ir gerai, 62,8 proc. pamokų patenkinamai ir prastai. Analizuojant vertinimo ugdant

aspekto priklausomybę nuo pamokos paradigmos išryškėjo akivaizdus skirtumas: pamokose, kuriose taikyta tradicinė paradigma, šio aspekto vertinimo vidurkis – 1,9. Tuo tarpu pamokose, kuriose vyravo šiuolaikinė (mokymosi) paradigma, vertinimo vidurkis – 4,0. Stipriausias koreliacinis ryšys nustatytas tarp vertinimo ugdant ir kiekvieno mokinio pažangos ir pasiekimų komponentų (koreliacijos koeficientas – 0,78). Be to, atkreiptinas dėmesys ir į koreliacijos ryšį tarp vertinimo ugdant ir mokymosi patirtys komponentų (koreliacijos koeficientas – 0,74). Tai įrodo, koks svarbus vertinimo ugdant vaidmuo siekiant kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos.

- Formuojamasis vertinimas pagiriamaisiais, padrąsinančiais žodžiais „*tu moki*“, „*tu gali*“, „*puikiai*“, „*šaunu*“, „*šaunuolis(ė)*“, „*tu viską žinai*“, „*kaip gerai, kad kalbi*“ paveikiai taikytas 60,5 proc. pamokų. Tai fiksuota 1 kl. specialiųjų lietuvių kalbos pratybų, 2 kl. pasaulio pažinimo, 4 kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 6a kl. matematikos ir dailės, 6b kl. etikos, 7b kl. tikybos, 8a kl. informacinių technologijų, 7c kl. ir 10 kl. lietuvių kalbos ir literatūros pamokose.

- Vertinimo kriterijus mokytojai pateikė retai, neaptarė jų su mokiniais, neskyrė laiko tarpiniams pasiekimams aptarti. Pasiekimų vertinimas mokinių įvairovėje kaip tobulintinas aspektas buvo išskirtas 14 proc. pamokų. Vertintojai fiksavo, kad šiose pamokose užduočių vertinimo kriterijai nebuvo skelbiami ir aptariami su mokiniais. Skelbti ir aptarti vertinimo kriterijai fiksuoti 6a kl., 10 kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 9 kl. rusų kalbos, 7c kl. muzikos pamokose. Pavienėse stebėtose pamokose mokiniai, pasiekę numatytą rezultatą, buvo vertinami kaupiamuoju balu. Išsiskiria švietimo pagalbos specialistų personalizuoto ugdymo vertinimas, kai kartu su mokiniu įvardijama, ko ir kaip bus mokomasi, nuolat taikomas formuojamasis vertinimas siekiant išlaikyti mokinio įsitraukimą į veiklą, į į(si)vertinimą pagal galimybes įtraukiamas pats mokinsys.

- Mokytojai ilgalaikiuose planuose nenumato, kokias atsiskaitymo ir vertinimo formas taikys, pvz., kaupiamasis vertinimas apibūrinamas tik kaip „*informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas*“, nors iš mokytojų pateiktų ilgalaikių planų analizės matyti, kad tai gali būti informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus fiksavimą mokyklos / ar individualiai mokytojo nustatyta tvarka, kai susitariama su mokiniais (už aktyvų darbą pamokoje, už namų darbų atlikimą, už papildomų darbų (pranešimų, projektų rengimą, jų pristatymą, darbą grupėje), už savarankiškumą, kūrybingumą, kritinį mąstymą ir t. t.). Siekiant tinkamai stebėti kiekvieno mokinio pažangą, mokykloje reikia susitarti dėl ugdymo(si) rezultatų ir pažangos sampratos, kad vertinimas taptų neatsiejama mokymosi proceso dalimi.

- NŠA tyrime teiginiui „*Mano vertinimo sistema padeda kiekvienam mokiniui daryti pažangą*“ visiškai pritarė 23,3 proc. mokytojų (N=43), iš dalies visiškai pritarė 55,8 proc. mokytojų (N=43), kas rodo dalies mokytojų abejonę dėl individualiai taikomų pasiekimų ir pažangos vertinimo būdų, metodų naudingumo bei poveikio mokinių pasiekimams. Šis mokyklos aspektas santykinai probleminis įtraukiojo ugdymo požiūriu. Teiginiui „*Mokytojai visada pasako, kaip bus vertinamos užduotys*“ visiškai pritarė 35,8 proc. 5–8 kl. (N=201) ir 23,1 proc. 9–10 kl. mokinių (N=13). Stebėtose pamokose pasigendama pamatuojamų, aiškių, diferencijuotų ir lanksčių vertinimo kriterijų, kurie sudarytų

sąlygas pa(si)tikrinti, į(si)vertinti kiekvieno mokinio išmokimą pamokoje.

- Mokykloje nesistemiškai teikiamas pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys (toliau – GR). GR, kaip stiprusis pamokos aspektas, fiksuotas 9,3 proc. stebėtų pamokų: 7b kl. rusų kalbos, 6a kl. dailės, 10 kl. anglų kalbos ir fizinio ugdymo pamokose. NŠA tyrimo teiginiui „*Per pamoką arba po jos kiekvienam mokiniui suteikiu informaciją apie tai, ką jis išmoko ir kur turėtų tobulėti*“ visiškai pritarė 23,3 proc. mokytojų (N=43), o teiginiui „*Mokytojo pateikti atliktų užduočių komentarai man visada aiškūs ir suprantami*“ visiškai pritarė 25,5 proc. 5–8 kl. mokinių (N=196). Daugelyje stebėtų pamokų GR informacija buvo konstatuojamoji, bet ne ugdomoji pobūdžio, stigo išsamesnio reflektavimo, pažanga aptarta formaliai, dažnai per savijautos aspektą.

- Išanalizavus visų klasių mokytojų e. dienyne fiksuotus pagyrimų ir pastabų įrašus bei jų santykį galima teigti, kad informacija apie mokinių individualius pasiekimus ir daromą pažangą nesistemiška. Dažniausiai pildoma pastabų skiltis.

Rezultatai (pasiekimai ir pažanga) neišskirtiniai.

- Išanalizavus mokyklos dokumentus, iš pokalbių su mokytojais, Metodinės tarybos nariais matyti, kad mokykloje stebimi ir vertinami apibendrinti mokinių pasiekimai (pusmečių, metinių, NMPP, PUPP) ir rezultatai. NŠA tyrimo teiginiui „*Mokykloje yra numatytas laikas mokytojams kartu analizuoti kiekvieno mokinio pažangą, planuoti tolesnę jo mokymąsi*“ visiškai pritarė 21,4 proc. mokytojų (N=42). Iš Mokytojų tarybos posėdžių protokolų matyti, kad trūksta detalios analizės, sprendimų, kurie būtų tinkami visiems mokiniams, ne tik tiems, kuriems svarstoma teikti specialiąją ir / ar pedagoginę psichologinę pagalbą.

- Pokalbio su Metodine taryba metu išsiaiškinta, kad mokyklos bendruomenė ieško būdu, kaip tinkamai stebėti ir fiksuoti individualius mokinio pasiekimus ir pažangą. Mokiniai pildo „*Lūkesčių ir rezultatų fiksavimo lapus*“, „*Individualios pažangos stebėjimo ir įsivertinimo lapus*“, tačiau pokalbių metu paaiškėjo, kad ši stebėsena nėra efektyvi. Pirmąjį šių mokslo metų pusmetį 45 proc. mokinių baigė aukštesniuju ir pagrindiniu lygiu, 38,3 proc. patenkinamu lygiu, 12,5 proc. nepasiekė patenkinamo lygio. Kurso kartoti palikti 3 mokiniai. Nagrinėtuose, mokinių jau užpildytuose, lapuose matyti, kad dalis mokinių tai daro neatsakingai: į teiginius „*Didžiausiais savo metų pasiekimais laikau tai, kad...*“, „*Šiemet norėjau, tačiau man nepavyko*“, „*Manau dėl to, kad*“ atsako formaliai, nekelia sau iššūkių. Apie tai kalbėjo ir Mokinių tarybos atstovai. Taip pat reikia pastebėti, kad vertinimo savaitę stebėtas dažnas (44,2 proc.) mokinių vėlavimas į pamokas. Iš Mokytojų tarybos protokolų matyti, kad aptariant pažangą dėmesys skiriamas kiekybinei rezultatų analizei, o ne į alternatyvių būdų ir metodų, padedančių mokiniui įveikti problemas, numatymą ir paiešką.

- Stebėtų pamokų protokolų analizė rodo, kad pamokos rezultatų pamatavimas nesistemiškas. Šios srities vertinimo vidurkis stebėtose pamokose 2,3 (iš 4). 27,9 proc. pamokų vertinimas ugdant minėtas kaip stiprusis pamokos aspektas, 44,2 proc. kaip tobulintinas pamokos aspektas. Mokinių pasiekimai ir pažanga tinkamai vertinti 1 kl. specialiosiose lietuvių kalbos pratybose, 2 kl. šokio, 3 ir 5a kl. anglų kalbos, 7b kl. tikybos, 8b kl. chemijos, 6a ir 7b kl. lietuvių kalbos pamokose. Daugumoje pamokų mokinių pasiekimai ir pažanga

	<p>apibendrinti formaliai. Pasigendama gilesnio rezultatų aptarimo kai tam yra poreikis, pvz., daliai mokinių nepasiekus numatytų tikslų.</p> <ul style="list-style-type: none"> NŠA tyrimo teiginiui „<i>Mokytojai mano vaikui padeda siekti geriausio rezultato</i>“ visiškai pritarė 62,5 proc. 2–4 kl. (N=24) ir 35,8 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=109). Kad mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas daro teigiamą įtaką mokinių rezultatams ir pasiekimas rodo tai, kad teiginiui „<i>Mokykloje mokytojų ir tėvų susitikimai, aptariant vaiko pažangą, gerina mokymosi rezultatus</i>“ visiškai pritarė 50,0 proc. 5–8 kl. mokinių tėvų (N=104). Ši nuomonė formuojasi mokytojams argumentuotai ir laiku komunikuojant su tėvais. Daugiau kaip pusėje stebėtų pamokų mokymosi reflektavimas nebuvo organizuotas, netaikyti refleksyvaus mokymosi elementai, orientuotasi į galutinį mokymosi rezultatą, neskiriant dėmesio įtraukaus ugdymo praktikoje svarbiam mokymosi proceso vertinimui ir reflektavimui, kuris sudaro prielaidas mokytis savivaldžiai. <p>Apibendrinant galima teigti, kad mokytojai nepakankamai dėmesio skyrė planavimui ir, tikėtina, dažnai pristigo laiko mokinių pažangai ir pasiekimams į(si)vertinti bei pa(si)matuoti lyginant juos su pamokos uždaviniu. Vertintojai daro išvadą, kad kiekvieno mokinio pasiekimų vertinimas ir pažanga yra nesistemiški ir tobulintinas mokyklos veiklos aspektas.</p>
Stiprieji vertinamos srities veiklos aspektai	Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys, planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą (2.1.5. – 3 lygis).
Tobulintini vertinamos srities veiklos aspektai	<ol style="list-style-type: none"> Ugdymo(si) tikslų, orientuotų į asmeninę kiekvieno mokinio ūgtį, kėlimas ir reflektavimas pamokoje (2.1.1. – 2 lygis). Kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimas pamokoje (2.3.3. – 2 lygis).
Vertinamos srities rekomendacijos	<ul style="list-style-type: none"> Stiprinti pamokos uždavinio / tikslų formulavimo įgūdžius įvairių poreikių ir gebėjimų mokiniams. Planuojant pamoką, iš anksto numatyti, su kokiais barjeriais gali susidurti įvairių gebėjimų mokiniai, pasiūlyti skirtingų edukacinių sprendimų, kurie skatintų / motyvuotų / aktyvintų mokinius. Aiškūs vertinimo kriterijai pamokoje sudarytų sąlygas kiekvienam mokiniui įsivertinti, stebėti savo daromą pažangą ir kryptingai kelti tolimesnius mokymosi tikslus. Planuojant, stebint ir vertinant mokinių pasiekimus, sudaryti kuo daugiau galimybių pademonstruoti žinojimą mokiniams priimtinais būdais. Pasirinkti socialinio emocinio ugdymo programą 5–8 kl. mokiniams ir ją nuosekliai įgyvendinti. Mokykloje būtina dar kartą peržiūrėti ir atnaujinti susitarimus dėl pasiekimų ir pažangos vertinimo, fiksavimo, analizavimo ir gautų duomenų panaudojimo. Siekiant kryptingo visų ir kiekvieno mokinio įsitraukimo į mokymosi procesą būdų veiksmingumo pritaikyti švietimo pagalbos specialistų patirtį dirbant individualiai su mokiniu.

V. REKOMENDACIJOS DĖL MOKYKLOS VEIKLOS KRYPTINGUMO ORGANIZUOJANT ĮTRAUKŪJĮ UGDYMĄ

MOKYKLOS STEIGĖJUI

Užtikrinant mokiniams saugias ir pilnavertes ugdymo(si) sąlygas, ieškoti galimybių renovuoti ar mokyklą, ar jos stadioną.

MOKYKLAI

- Rengiant įvairaus etapo veiklos planus tikslinga numatyti siektinus priemonių rezultatus, kuriais remiantis būtų galima vertinti priemonių įgyvendinimo veiksmingumą / poveikį.
- Telkti pedagogų bendruomenę įtraukiojo ugdymo sampratos refleksijai vertybiniu nuostatų lygmeniu, tai padėtų mokyklos bendruomenei susitarti dėl įstaigos veiklos perspektyvos.
- Vadovų lygmeniu rekomenduojama planuoti pamatuojamus siektinus rezultatus ir vertinti atliktų užduočių poveikį, siekiant kiekvieno mokinio pažangos ir aukštesnių (pagal galias ir galimybes) mokinių pasiekimų.
- Susitarti dėl konkrečių kriterijų, pagal kuriuos mokykloje būtų atpažįstama mokymosi paradigmos raiška ir vykdyti sistemingą ugdymo, atliepiančio visų mokinių ugdymosi poreikius, proceso stebėseną.
- Planuojant mokytojų asmeninį meistriškumą, numatyti profesinės kompetencijos tobulinimo segmentus – ugdymo(si) tikslų formulavimas ir pamatavimas, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas, kiekvieno mokinio pažangos atpažinimas ir pripažinimas, įtraukios kultūros kūrimas pamokoje.
- Veiklos kokybės įsivertinimo grupei priimti sprendimus dėl konkrečių tobulėjimo žingsnių (teikti rekomendacijas), įvertinus, kada galimi matyti pokyčių rezultatai; įtraukti / rinktis kuo įvairesnius respondentus; analizuoti, kokį poveikį planuose numatytų veiklų įgyvendinimas daro mokiniui, mokytojui, mokyklos vadovams, tėvams ir pan.
- 5–8 klasėse nuosekliai ugdyti socialinio emocinio ugdymo kompetencijas.

MOKYTOJAMS

- Kolegialiai bendradarbiaujant organizuoti mokymosi uždavinio, orientuoto į skirtingų gebėjimų mokinius, formulavimo pratybas. Išbandyti mokymosi uždavinių formulavimą pamokose ir reflektuoti, ar / kaip padėjo siekti kiekvieno mokinio pažangos.
- Susitarti dėl mokymosi paradigmos įgyvendinimo raiškos pamokoje.
- Planuojant ir teikiant grįžtamąjį ryšį mokinių tėvams ir mokiniams dažniau akcentuoti konkrečias mokinio pastangas, pažangą.
- Susitarti dėl paveikių mokinio asmeninės pažangos ir pasiekimų į(si)vertinimo pamokoje; pamokose taikyti formuojamąjį ir kaupiamąjį vertinimą, kurie stiprintų ir palaikytų mokymosi motyvaciją, didintų mokinių aktyvumą ir įsitraukimą, įgalintų pastebėti pastangas; dirbant su įvairių poreikių ir gebėjimų mokiniais vertėtų taikyti įvairesnius vertinimo metodus.
- Stiprinti savivaldų mokymąsi, suteikiant daugiau galių ir pasirinkimo mokiniams.
- Pamokose taikyti įvairius mokymo(si) būdus, veiklas ir priemones, skatinančias mokinių motyvaciją ir įsitraukimą į aktyvų mokymąsi.

Vadovaujančioji vertintoja

Daiva Rindzevičienė

Vertinimo skyriaus vedėja

Snieguolė Vaičekauskienė